R. No. M. 3152.

12 పేజీలు అర్ధణా.

ప్రతిగ్రామం పత్రికల్తో నిండాలె, ప్రతిఒక్కరు చదువు కోవాలె, ఆనాడు—

జమీన్ రైతు

లోకానికి అన్నంపెట్టేది నేను-

లెండిలేక నలమలమాడి చచ్చేది నేను-

—రైతు.

సంవత్సర చందా రు 3

పల్లెల్లో ప్రకటన లండించాలంటే ఇదే—

సంపుటము 8 | శుక్రవారము 6—8—37. | సంచిక 32

ఆరు రాష్ట్రాల్లో కాంగ్రెసు మంత్రుల కార్యకలాపము

మద్రాసు.

కౌన్సిలు డిప్యూటి ప్రెసిడెంటు కే. వెంకటస్వామినాయుడుగారు తనకు జీతము అవసరము లేదనిరి.

అసెంబ్లీసభ్యులకు నెలకు రు 75 లు వేతనమును, అసెంబ్లీ సమావేశములు జరుగు దినములకు రోజుకు రు 7-8-0 అలవెన్సు నిర్ణయించిరట.

స్థానికసంస్థలమంత్రి గా॥ బి. గోపాలురెడ్డిగారు

శాంతినికేతనమునందలి విశ్వభారతి పూర్వపు విద్యార్థులు స్థానికపరిపాలనశాఖా మంత్రి గా॥ బెజవాడ గోపాలురెడ్డిగారికి శ్రీ చేసిన గావించిన విందుయందు రెడ్డిగారిటుల తెల్పిరి.

"కార్యనిర్వహణమందు గురు రవీంద్రుని శుభాశీర్వాదములే తనకు తోడయియుండునని. మంమంత్రిగ నుండుటకన్న సామాన్యవాలంటీరుగా నుండి లాఠీదెబ్బలు తినుచు, వేలూరు జైలులో రాళ్లు పగులగొట్టుచు నుండుటయే తనకు ఎక్కువయిష్టమనిరి. కాంగ్రెసు వాలంటీరుపని ఎక్కువ [illegible]యమయినా, కీర్తికరమైనది. మంత్రిగా నుండిన అన్నియు నిర్బంధములే, [illegible].

నేడు జస్టిసుపార్టీ రంగమునుండి [illegible] చినది. స్థానిక పరిపాలనా శాఖా[illegible]ను వారు ధ్వంసముచేయుటయే యిందుకు [illegible]ణము. ప్రజాక్షేమము నెంతమాత్రమును [illegible]క, పార్టీ పక్షపాత ఉద్దేశముతో [illegible] [illegible]ర్వినియోగపరచిరనియు, తాను [illegible] [illegible] శాఖాపాలనమును సంస్కరింప ప్రయత్నించనియు, ఆకార్యమున అందరు తనకు సహా[illegible] చేయవలెననియు కోరిరి."

సేలంమద్యపాన నిషేధానికి రాజాజీ ఆశ్రమవాసు[illegible]

[illegible] జిల్లాలో మద్యపాన నిషేధకార్యక్ర[illegible] జయవంతంగా జరగడానికి పురుషుల [illegible]ండు రాజగోపాలాచారిగారి ఆశ్రమ[illegible] [illegible]కారము పేక్షింపబడును. మద్యపాన [illegible]రంలో వీరికి ఎక్కువ ప్రవీణత [illegible]దట.

[illegible]బ్లీ స్పీకరుకు మోటారు.

[illegible] రు గా॥ బులుసు సాంబమూర్తి [illegible] వ్యయముమీద మోటారు కారును [illegible]చనలు జరుగుచున్నవని తెలియు[illegible]

[illegible]కొనుటకు సౌకర్యము.

[illegible] ఒడంబడిక ప్రకారము సము[illegible] [illegible]గ్రామస్థులు స్వంత ఉ[illegible]మునకై ఉప్పు చేసుకొనుటకు అవకాశమివ్వబడెను. కొన్ని ప్రదేశములలో, యీసౌకర్యమును దుర్వినియోగపరచిరని ప్రభుత్వమువారు దానిని రద్దుపరచిరి. ఇంటి వుపయోగము కొరకు ఉప్పును తయారు చేసుకొను సౌకర్యము గ్రామస్థులకు మరల యివ్వబడనున్నది.

ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి 31 తేదిన యిచ్చిన [illegible]ర్టులో ఐ. సి. యస్. వారు జీతములగ్గించు[illegible]వలెనని ప్రధానమంత్రి రాజగోపాలాచారిగారు కోరినమేరకు 100 కి 12½ వంతున తగ్గించుకొనుటకు ఐ. సి. యస్. వారు ఒప్పుకొనిరట. ఇందువలన 8 లక్షలు మిగులును.

జాతీయపతాకము

మునిసిపల్ భవనములపై జాతీయపతాకమును కట్టకూడదని యిదివరలో నిషేధింపబడియుండెను. ఇకమీదట ప్రభుత్వ ఆస్తులుకాని భవనములపై జాతీయపతాకమును నెలకొల్పుటను ప్రభుత్వమువారు ఆటంకపరచరు.

ఖద్దరు- స్వదేశీవస్తువులు

ప్రభుత్వ కార్యాలయములందు వుపయోగించు వస్తువులు వస్త్రములు అన్నియు స్వదేశీవిగ నే వుండునటుల ఆవసర యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మంత్రుల కచేరీలయందు టేబిలు గుడ్డలు, తువాళ్లు కిటికీ తెరలు, మున్నగువానికి ఖద్దరు వస్త్రములు [illegible]బడినవి. అన్నిజిల్లా కార్యాలయములందు [illegible] ప్రభుత్వకార్యాలయములందు అవసరమగు వస్తువు[illegible]న్నియు, స్వదేశీవి కొనుచుండవలెననియు, ఖద్దరే కొనవలెననియు, త్వరలో వుత్తర్వులు గావింపబడునని తెలియుచున్నది.

జీతములు తగ్గించుకొనుట.

రు 100 లకు పైన వేతనముగల ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రధానమంత్రిగారి కోరిక మేరకు 100 కి కొంత తగ్గించుకొనెదమని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపిరి. వీరిలో అధికసంఖ్యాకులు భారతీయులు. యూరోపియనులు కొంతమంది మాత్రమే.

శాసనోల్లంఘనోద్యమంలో పాల్గొనినందున వుద్యోగములు తొలగింపబడిన గ్రామమునసబులు, కరణములకు మరల వుద్యోగములిచ్చువిషయము ఆలోచింపబడుచున్నది.

మంత్రులు ప్రత్యేక సెలూనులలోగాని, ఫస్టు క్లాసులోగాని ప్రయాణముచేయరు. దూరపు ప్రయాణములు చేయవలసియున్నపుడును, రాత్రిపూట ప్రయాణము చేయవలసియున్నప్పుడు మాత్రమే సెకండుక్లాసులో పోయెదరు. ఇతర కాలములలో మూడవ తరగతిలోనే వెళ్లెదరు.

ఒక్కొక్కమంత్రికి దివానికి కాలపట్టిక [illegible] యివ్వవలెనని ఉత్తర్వులు పంపబడినవి. ఇందువలన

మిగిలినది 7 వ పేజీలో చూడుడు.

స్వరాజ్య రథము

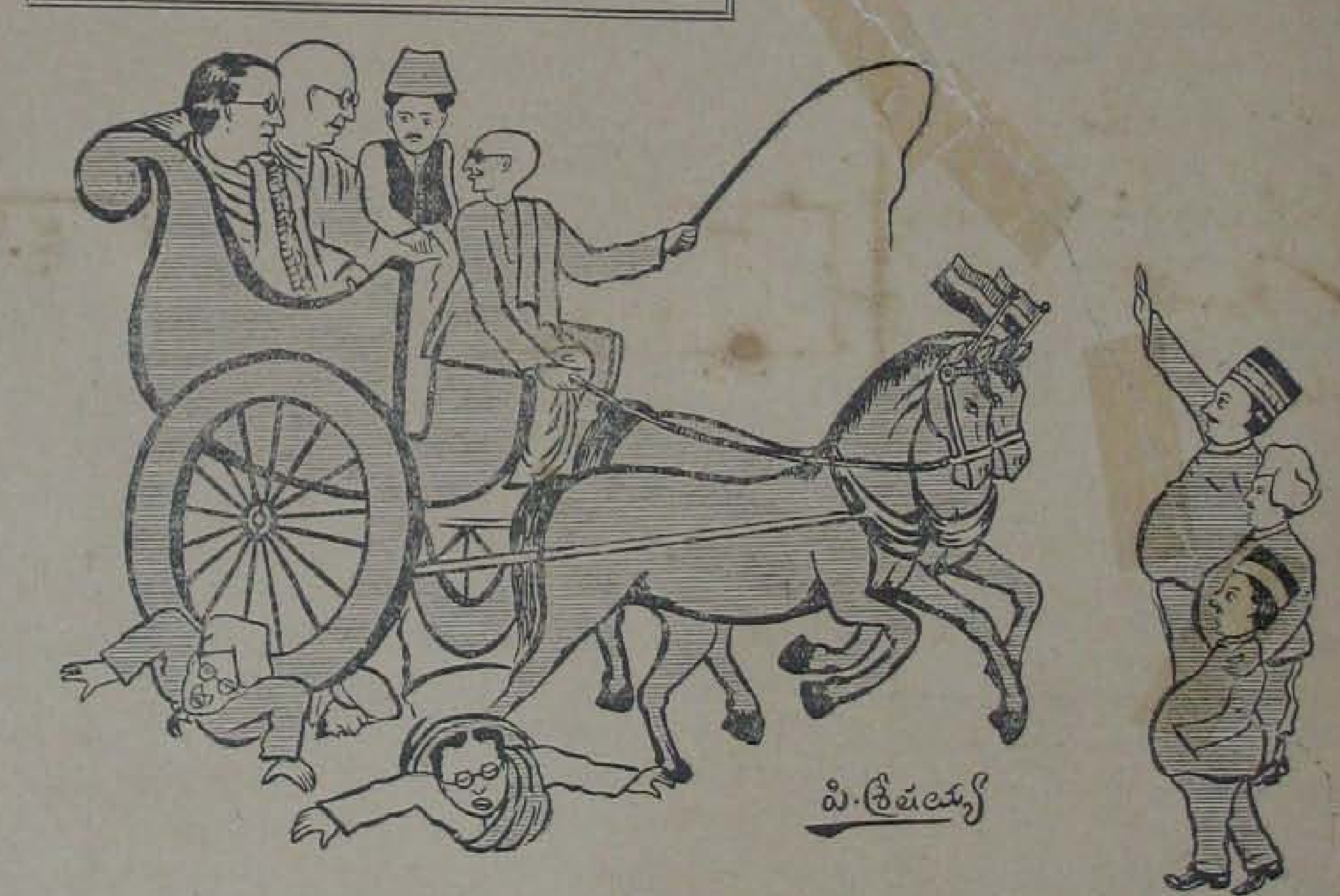

"రైతు కష్టాల ద్రోవ దలంతు లేని
ధర్మమార్గాల కెటు నడు వగులు నట్టి
అల "జమీందారీ" కొండల నడచకున్న
తిన్నగా గడపలేరు యీ లేరు మీరు.—"

—జమీన్ రైతు.

రంధ్రాన్వేషి

సందేశమ్ము-విప్లవ బ్రహ్మరాయి; బ్రాకెన్ బరీ గారి కద్దరుసూటు; రామబ్రహ్మ నిష్క్రమణ; వచ్చినకవులు - విమర్శనము:

సందేశమ్ము వాగుడు:—

విప్లవ బ్రహ్మ అనదగి- రష్యా, జర్మని, శిలసైపా దేశాలు- మెక్సికో దేశముల విప్లవ నాటకాలకు సూత్రధారుడై, సామ్యవాదానికి సృష్టికర్త అనదగిన త్యాగి ఎం.ఎన్. రాయిగారిని- అభిప్రాయ భేదంవల్ల- జాతీయతను అమ్ముకొనే సందేశమ్ము కామత్ గారు నీచంగా తిట్టడం పాఠకుల దౌర్భాగ్యం అవాల. రాయి చెప్పినది- రమణ మహర్షి శిష్యుడు కామత్ గారికి నచ్చకపోతే జేబులో పత్రిక వున్నదని తిట్టవలెనా! ధర్మ-అర్థ-కామ-మోక్షాలని మన పూర్వీకులు శంఖంవూదినా అర్థకామాలకు ప్రాధాన్యమిచ్చినట్లు మన పురాణాలద్వారా రాయిగారు రుజువుచేసింది కాదనగలరా! రాయికి చరిత్ర తెలియదనటం గంగానదిలో వీర్లు శేలడమే.

రాయిగారు నెల్లూరులో ప్రధానమంత్రిని బాగానే విమర్శించారు. కొత్తపట్నం ఆర్యరు గొర వంగాలేదని అందరు అనుకొన్నరే! ఆచారిగారికి తెలివితేటలున్నా సుందరెక్కువే! పంట్ గారి మాజా దిద్దితేనే చాలు వీరు.

* * *

బ్రాకెన్ బరీ కద్దరుసూటు:—

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి బ్రాకెన్ బెరీగారికి రాజగోపాలాచార్యుల వారు కద్దరుసూటు గుడ్డ కానుకగా ఇచ్చారట! దానికి ఒక పెద్ద జస్టిస్ ప్రముఖుడు నవ్వి "బూట్సులు తొడుగుకొంటారులే" అన్నాడు. "కాదు లెండి! ఇచ్చేవారి పత్రాన్నిబట్టి వుంటుంది" అన్నా అప్పుడు. ఇప్పుడు దొరగారు కద్దరుసూటులో తయారైతే అంటే కాలమహాత్మ్యం అవాల. జస్టిస్ వారు దొరల బొమ్మల దేవిరించారు కాబట్టి- వారి బానిసలమనుకొని ఛేతులు గట్టుకొన్నారు కాబట్టి వారికి ఇది వింతగానే వుంటుంది. కాలును బట్టిగదా గుర్రం నడచేది. ఇంకొకటి చూడండి. కాంగ్రెస్ వారు ఐ. ఎం. ఎస్. దొరలకు గుత్త అయిన మెడికల్ కాలేజి ప్రధానాచార్య పదవి లక్ష్మణస్వామికి- తమ ప్రబలరాజకీయ విరోధి రామస్వామి మొదలియార్ తమ్ముడికి ఇచ్చినారు గదా! ఇప్పుడు గవర్నరు ఏంచేశారు! జస్టిస్ వారికి యీ దొమ్మ ఇండినదా! వారి సొంతమనిషికి యీమాత్రం చేయగలిగినారా! ఇంకా ఐ. సి. ఎస్ వారు నాటికి 12౹ జీతాలలో కూడ తగ్గించుకొన్నారు- మీరు ఇది నమ్మగలరా! అసలు జస్టిస్ వారికి దొరలంటే మాడల్ లెండి.

* * *

రామబ్రహ్మంగారు:—

మిత్రుడు రామబ్రహ్మం చౌదరిగారు పెంచి పెద్దచేసిన 'ప్రజామిత్ర'ను వదలిపోయినారంటే నిజంగా కష్టంచేసింది. పాపం! ఆయన తన సొంతం అనుకొనేవారు. రాజులకు ఇష్టంలేకపోతే బయటకు రావల్సివచ్చింది. పత్రికా నిర్వహణంలో రాజులమతమే గాని రామబ్రహ్మం మతంలేదు- పాలసీలు పూసలల్లి రంగులమారుమార్చడం- తన తత్వం కాదవల్లనే ఆ పత్రికకు 'ప్రజాదరం' నిలుకడగావుండలేదు. ఇంతకూ "రాజులను నమ్మవద్దన్న" సామెత మా మిత్రులు జ్ఞాపకంవుంచుకోవాల.

* * *

వచ్చిన కవులు - విమర్శలు.

నెల్లూరులో ఏండ్లతరబడి వాఙ్మయ విమర్శన సాగుతున్నదంటే నిజంగా ప్రశంసింపదగినదే- కానీ, మిస్ మోయోమాదిరి తిట్లకురిపించటం (అర్థములేకుండ) మాత్రం మంచి అభిరుచిగాదు. ఇప్పుడు వెంకటరాయశాస్త్రిగారు చనిపోయిన తర్వాత వారికృతుల విమర్శింపరాదనటం అర్థంలేని మాట- తిట్టరాదంటే ఒప్పదగింది. "కవిబ్రాత మృగేంద్రులు" యీపాదిరెడ్డిగారి సారథ్యంక్రింద శాస్త్రి శిష్యులు ఇతరులకుట్టి గురువులను తిట్టిస్తున్నారు. ఇక విమర్శనల సంగతియా! వారి వాఙ్మయకృషి లోకప్రసిద్ధి అయిన తర్వాత అందరికీ పొగడను తెగడనూ హక్కే! అట్లా గాకుంటే తిక్కన్నపాదులను విమర్శించేదానికి ఎవరికి హక్కున్నది! వాటిని విమర్శిస్తే శాస్త్రిగారికి కొమ్ములొచ్చినవా- పూరకుండేను! అసలు తిట్లకు గురువులువారే! బ్రతికివున్న దినాలలో పిడుగు కాదు పిడుగు చేసిన విమర్శనలకు- శాస్త్రి గారు ఏమి బదులుచెప్పినారు! కాబట్టి ఇంకా బాగా శాస్త్రిగారి గ్రంథాలను విమర్శించదాల్సిందే! దానివల్ల సారస్వత ప్రపంచానికి లాభమే!

ఇక శెలవు—

—హాలికుడు.

కులిశాఘాతం:

1. మంత్రులకొక మాట:

మహాశయులారా,

కాంగ్రెస్ ధర్మసంస్థ అనిపేరు. ఇక మీ పాలనవల్ల దేశంలో ధర్మస్థాపన జరుగకతప్పదుగదా! వ్యక్తులమీద కోపంతో- మహంతులమీద మంటతో ధర్మాదాయాల బిల్లు చేయబడింది. అయినా దానివల్ల దేశానికి చాలా లాభంచేకూరింది. కాని వారి పార్టీలోవున్నవారి ఇలాకా పెద్ద దేవాలయాలను ఏదో 'సబ్ క్లాజు' వల్ల మినహాయించి సొంతపార్టీ జనానికి లాభంచేసి అసలు చట్టానికి కళంకం దెచ్చినారు వారు. ఇక కాంగ్రెస్ వారు అందరిని-అన్ని దేవాలయాలను ఒకేదృష్టితో చూడాలని ప్రార్థన. మంత్రి రాజన్ గారు వృద్ధుండలని వినికిడిలేండి.

—మిత్రుడు జ. రై.

2. దక్షిణ జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కొకమాట.

రెడ్డిగారూ,

మీపాలన అంతాసరేగాని నత్తగుల్ల నడకమానండి ప్రభో! విమానాలలోపొయ్యే యీదినాలు- అదీగాక జిల్లాబోర్డు కాబట్టి- పూర్వపు కూడూరు తాలూకా బోర్డు రెండు ఎద్దులబండి నడకమానాల.

నాకెందుకులెండి మీబోర్డుగర్భగుడిలో సంగతులు! కానీ,- రామచంద్రరావుగారు ముసలివారుగదా- మీ మీద పెట్టుకొంటుండా డాక్టరు సర్టిఫికేటు ఆసామిమీద చీటీయిస్తే కొత్తవారికి అవకాశం కలుగుతుంది కదూ. ఇంతకూ వారు, ఇంకొకాయన- అమృతాంజనం అంటారే- మీగ ముందుగా క్యాబినెట్ కూడి... కాగితాలు వీరు పంపుతారంటారే- జాగ్రత! యీగొడవ నాకెందుకు!

—మిత్రుడు జ. రై.

పెనాంగులో సర్పముల దేవాలయమున్నది. అందులోనున్న వందలకొలది పాములకు కోడిగ్రుడ్లు నైవేద్యము పెట్టెదరు. ఆదేవాలయమున నాగుపాములు ఎక్కువగ తిరుగుచుండును. ఇటీవల ఒకనాగు 67 పిల్లలను వేసినది. వీటిని ఒక గాజుబుడ్డిలో పెంచుచున్నారు.

* * *

ఒక స్త్రీ మోటారులో పోవుచుండగా కారులోనే మగపిల్లవాడు పుట్టెను. తరువాత మూడు నెలలకు మరల ఒక ఆడపిల్ల పుట్టినది. ఇద్దరు బిడ్డలు క్షేమముగా నున్నారు.

* * *

చికాగోలో కర్లినియా కాక్ వెల్ అనునామె ఏడుగురు భర్తలవీడి ఎనిమిదవ భర్తను వివాహమాడనున్నది. ఈ 7 గురు భర్తలపేర్లన్నియు ఆమె ధరించు కడియముపై చెక్కబడియున్నవి.

* * *

ఈజిప్టులో ఇదివరకు ప్రధానమంత్రిగానున్న నెహ్హాస్ పాషాగారు 62 వ యేట వియెన్నాలో హోటలు యజమాని కూతురిని (17 సం॥లు) వివాహమాడనున్నాడు.

* * *

డెన్మార్కులో ఒక గ్రంథకర్త స్మారక చిహ్నముగ ఏడంతస్థుల గాజుమహాలు నిర్మింపబడుచున్నది.

* * *

ఇటీవల క్రీజ్ బార్నెట్టను చోట జరిగిన దిగంబరుల కాన్ఫరెన్సులో ఒక జర్మను యువతి వస్త్రవిహీనయై వుపన్యసించుచు మనుష్యులు ప్రకృతి కావస్థను స్వీకరింప ప్రయత్నింపవలెననియు, శరీరమును దాచుటకు వస్త్రములవసరమనియు. ఆ వు దు గా ని ఓదరికము అంతరింపదనియు, తెలిపెను.

* * *

ప్రపంచంలోవుండే పోలీసు వారందరిలో హవాలా పోలీసువారు ఎక్కువ తెలివితేటలు గలవారని అనిపించుకోవాలని కానూరునుండి బసంత కుమార జోషి, అతనిసోదరుడు విజాయి కె. జోషిగారలకు వచ్చిన రైల్వేపార్సెలును అనుమానించి ఆపార్సెలును వారు తీసుకొనకముందే అరెస్టుచేశారు. ఇంతాచూడబోతే ఆపార్సెల్లో వుండింది మిఠాయి అని తేలింది. తర్వాత ఆయిద్దర్ని విడుదలచేశారు.

* * *

రామ్ దేవో అను అతను పెద్దమ్మవారుపోసి చనిపోగా అతనిబంధువులు శవాన్ని వెదురుబొంగుకు గుడ్డలోకట్టి గంగానదిలో పడవేసిరట. నదిలో కొట్టుకొనిపోయిన శవాన్ని పాట్నా దగ్గర కొందరు సాధువులు బయటికితీసి మరల జీవము కలిగించిరట.

* * *

ఇంగ్లాండు దేశములో 100 కి 75 వంతులు వుండుటాల యిండ్లు నివాసయోగ్యంకావని ఒకడైలీ యుక్స్ ప్రెస్ పత్రిక వ్రాసింది. నాగరికతకు పుట్టినిల్లు ఇంగ్లాండులోనే ఒక్కగదిలో భర్త భార్య, 8 గురు కొమారులు, 4 గురు కొమార్తెలు వున్నారంటే ఇక బొబ్బిలిరాజ్యస్థితి చెప్పవలెనా!

"తెలుగులా" బుక్కులు.

ఎస్టేటుల్యాండు ఆక్టు (యినాములఆక్టు) దావాలు, పిటీషన్లు, ఫారములు, తెలుగు పెద్యాఖ్యలు చేర్చి-	1-4-0
ఋణపరిష్కార చట్టము కొత్తఆక్టు	0-8-0
మోటారుబండ్ల చట్టము	0-6-0
గ్రామకోర్టుల చట్టము 1937 వరకు సవరణలు సివిల్ క్రిమినల్ చేర్చి-	0-8-0
రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టు	0-12-0
హిందూలా సారాంశము	0-8-0
ఆస్తిట్రాన్సుఫర్ చట్టము	0-8-0
ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు	1-0-0
సివిల్ ప్రొసీజరుకోడు (1937 సం॥ సవరణ పేజీలతో 600 లు-	3-8-0

తెలుగులా రిపోర్టులు ప్రతినెల 1,15, తేదులయందు బుక్కులుగా వెలువడును. అన్ని హైకోర్టులు ప్రివీకౌన్సిలు తీర్పులు, కొత్తఆక్టులు జి. ఓ. లు ప్రకటించబడుచుండును.

సంవత్సరచందా 8-0-0

మేనేజరు,

తెలుగులా జర్నలు ఆఫీసు, నెల్లూరు.

యోగరత్నాకరము.

(అపూర్వ వైద్యగ్రంథము)

శ్రీమాన్ ఆయుర్వేదభూషణ పండిత వేటూరు శ్రీనివాసాచార్యుల గారిచే వ్రాయబడిన ఆంధ్ర తాత్పర్యవివరణ సహితము. ముద్రణమగుచున్నది. త్వరలో వెలువడును.

వివరములకు

ఇండియన్ మెడికల్ స్టోర్సు అండ్, డిస్పెన్సరి, నెల్లూరు.

ఈశ్వర్స రత్నపురుష లేహ్యము.

శుక్లనష్టము, వీర్యము పలుచబడుట, నరముల బలహీనత, మలబద్ధము, స్వప్నస్ఖలనము, అతిశ్రమ, నిస్సత్తువ, తగ్గించి దేహమునకు బలము, కండపుష్టి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి, నరములకు బలము, ఆరోగ్యము వృద్ధిపొందించును.

20 రోజులకు సరిపడు 30 తులముల డబ్బా రు 1—0—0. కేట్లాగు ఉచితము.

ఈశ్వర ఫార్మసీ,

పాలకొ[illegible]

జమీన్ రైతు ఆఫీసులో దొరకు పుస్తకాలు

శ్రీ అరవిందజీవితము- వెల రు 1[illegible]

శ్రీ అరవిందదర్శనము- ,,

స్వాము ఆత్మకథ- ,,

శ్రీ అరవింద జీవితము, ద[illegible]

మాపికెంట్లకు తెలిపినారిచో[illegible] వేయబడును.

కడపటి తాంబూలం.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు బి.ఎ.,బి.ఎల్.

ఇప్పటికి యిరవై సంవత్సరాల మాట. వల కత్తాకు మూడుమైళ్ల దూరంలో బాలిగంజి అనే ప్రదేశంలోకి పోయిచూడండి. విశాలమైన పచ్చని ఉద్యానవనం-మధ్య సుస్నిగ్ధమైన చలువరాళ్ల వేదిక- ఇరుప్రక్కల ఆకేరాళ్లతో నిర్మింపబడిన రెండు సమాధులు. ఒకదానిపై "స్నేహలతాదేవి మాతృఆరాధనకై జీవన కుసుమాన్ని చిన్నప్రాయముననే అర్పించిన పూజారిణి" అని యున్నది. మరియొకదానిపై "ప్రేమదేవికకు ప్రాణాలను అర్పించిన మరపురానిమిత్రుడు- ప్రేమచంద్రుడు" అని- వేదికచుట్టు గుబురుగా పెరిగియున్న చంపక వృక్షములు జలజలరాల్చు పూలవాన కలస్వనము తప్ప ఆ విశాలమైన పూతోటయందు మరేశబ్దము వినరాదు. నలుదిశల బరసియుండు గంభీరమైన ప్రశాంతి ఎవ్వాని హస్తముల జోడింపదు! ఎవ్వాని హృదయముల కరగింపదు! ఎవ్వని ప్రేమను ఆకర్షింపదు! దినం తప్పకుండా అర్ధరాత్రి సమయాన ఒంటరిప్రయాణం సాగించి వికసించిన కుసుమలతలతో ఇరువురి భౌతిక శరీరశేషములను బంధించి తనివితీరేందు అమాయకపు వినోగి పాదముల గుర్తులను తెల్లవారకమునుపే దట్టమైన మంచువలె రాలుచుండు పువ్వురాసి మాపివేయుచుండును.

ఇతరులకు తెలియదు. తెలియవలసిన అవసరమూ లేదు.

2

ఆకాలములో బాలిగంజిలో గూడ వీధిబడ్లుండేవి. ఉపాధ్యాయుడు పురాణదంపతులగు రుక్మిణీ కృష్ణుల రసవంతమైన వివాహగాథను భక్తిపారవశ్యుడై వర్ణిస్తు భోజనాలవేళ్లు వచ్చిన ప్పుడు బడిపిల్లలకు రుచిపుట్టించునట్లు ఉన్నవిలేనివి నాలుగు కల్పనాశక్తిని వినియోగించి చెప్పుతూ అప్పుడప్పుడే ప్రవేశపెట్టబడిన బోధనాపద్ధతులను అమలుజరుపుతూ ఉండినాడు. గొప్పయింటి పిల్లలు వేరుగా కూర్చోడానికి ప్రత్యేకంగా తన కుర్చీకిప్రక్కనే బెంచీలువేయించాడు. అందులో ఒకదానిమీద ప్రక్కప్రక్కనే కూర్చున్న పిల్లలిద్దరు ఒకరినొకరు చూచుకున్నారు. సమవయస్కులే. 10 ఏండ్లకు మించదు.

బాలిక:— మనముకూడ పెండ్లి చేసుకో[illegible]దమా!

బాలుడు:— ఎప్పుడు చేసుకుందాము!

బాలిక:— ఇప్పుడే! ఏ ప్పుడో ఎందుకు!

[illegible]ధ్యాయుడు విన్నాడు బిగ్గర ఏంబరుల [illegible]. ఇరువురి చెవులు ఒకేసారి బడిపిల్లలందరు గొల్లున నవ్వుచుండగా [illegible] కూర్చోబెట్టినాడు. ఆనాటినుండియే [illegible]నికి స్నేహలతకు ప్రేమబంధం [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]కునదించిన వని విచ్చింది.

3

స్నేహలత తండ్రి గొప్ప జమీందారు. రాజభక్తికి బెంగాలులో పేరుబడ్డ కుటుంబము. ఇంటిలో కావలసినంత అట్టహాసము. కోరినన్ని భోగాలు. కాలు క్రింద పెట్టబనిలేదు. కిశోరచంద్రము జమీందారు రైతులమొద్ద శిస్తు వసూలునందు ఎంత నిర్దయ కనబరిచినా పెద్దపేరురాకుండా జరుపుకునే శుద్ధావి. స్వదేశీగుడ్డలు సన్నవి ఇంట్లో ధరించేదీ కద్దు. కాంగ్రెసుకు ఇతర జాతీయసంస్థలకు చేసే గుప్తదానాల్లో అతనివి కూడా కలవు. ప్రేమించిన యిల్లాలు మధ్యవయస్సులో దివికేగినా రెండో వివాహం తలపెట్టలేదు. విద్యావంతుడు కాబట్టి గారాబంగా పెంచిన ఏకైక పుత్రికను న్యాయవాది పరీక్షకు చదివించాడు. విచ్చలవిడి అనిపించుకోని స్వాతంత్ర్యాన్ని కలిగించాడు. మొత్తంమీద ఈ కాలపు పెద్దమనిషిఅంటే కిశోరచంద్రుణ్ణే వ్రేలుపెట్టి చూపవలసియుంటుంది.

స్నేహలత యందము నిజముగా మచ్చలేని సౌందర్యము. తండ్రివలెనే గంభీరము, నిదానము. కృత్రిమాలంకారములు ఆమె కెందుకు! విజ్ఞానాన్ని వెదజల్లే విశాలమైన కనులు- ఔన్నత్యాన్ని సూచించే చల్లని మెల్లని హంసగమనము. హృదయమంతా క్షణంలో ప్రతిబింబించే నిర్మలమైన ముఖమండలము మందహాసానికి మెరుగుపెట్టే నున్నని చెక్కిలి గుంటలు అందాన్ని అర్థం చేసుకోవాలని వారికి ఇటువంటిదేయని చెప్పకనే చెప్పగలవు. చిన్నప్పుడే ఎడమ బుగ్గమీద ఏ దృష్టి తగల్లని పుట్టుమచ్చ ఆమె లావణ్యాన్ని ఇనుమడింపజేసిందేకాని ఎంతమాత్రము తగ్గించలేదు. ఆమె అందంలో ఎవరికేం కావాలి! మాతో కూడా చదువుకుంటున్న కాలేజిగరల్ కదాయని స్వతంత్రించి ఫలాని లెక్కచేసేరాట్లనో ఈసారి పరీక్షలో చక్కగా వ్రాసినారా అనో, రేపటి విద్యార్థులసభకు అహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలుగా నుంటారా యనో, అబ్బా ఎండ చాల తీవ్రంగా ఉంటున్నదనో, లిపిణ బాబుగారి యుపన్యాసానికి వస్తారా యనో ఏదో సాకుపెట్టుకొని సమీపించదలచే వారంతా నోటిలోమాట నోట్లో ఉండగానే అమర్యాద కనుపడకున్న ప్రసన్నత ఇంచుకేని చూపనోల్లని ఆమెచూడ్కులకు కమలి పెనుకంజవేయ వలసినవారే నిరావరణ పరంపరులకు అనుదినము అలవాటుపడ్డ గడిచిన యువకులు లెవ్వరైన కుశలప్రశ్న విమతో "ఇకలే కొంచం ఘుభంపాడినట్లున్నది, ఎండవల్ల కాబోలు" వనిగాని ఆప్యాయత్వంగా దిగువరాలిన వాకపని మట్టుమ దూరాన్నుంచియైన బయోగత్తికితికండిన్వగాని, బ్రిటీషు వర్త్తకులకుతోశ్రీ [illegible] బానిస సంస్థానపు రాజ [illegible] ఇంకబేశమవ వల్లగాని ఆమె ప్రేమ సామ్రాజ్యము [illegible] కలదాయకోవదలచి

నట్లయితే అంతకన్న ఉన్మత్తులుండరని వెను వెంటనే కనుగొనుచుండిరి.

ప్రేమచంద్రుని విశాలమైన బాహువులకు చిన్ననాడే ఆకాలతను అల్లుకున్న స్నేహలతకు ఇతరుల ప్రేమముతో నేమి! ఆదరణముతో నేమి! సహజమైన, మధురమైన నిర్మలమైన చిన్ననాటి ప్రేమచే తనసిన సౌందర్యరాశికంత ప్రపంచమంతయు తెలిసినా చుట సహజమేంకాని ఆమె ప్రపంచమునంత వీల చూడవలదు! ప్రేమచంద్రుడు పేదవాడవచ్చు. లత పుట్టుభోగినియై యుండవచ్చు. చంద్రునికి మచ్చలేదనకపోవచ్చు. అమచ్చయే ప్రియురాలి దృష్టిలో వింతయందాన్ని చేకూర్చవచ్చు. ప్రేమచంద్రుని జీవితపథము కంటకమై భరితముగ వగపడవచ్చు అకంటకములే ప్రేమలతను గాఢతరముగ పెనవైచుటకు ఉపకరించవచ్చు. ప్రేమపిపాస ఐహికసౌఖ్యాన్ని ఎంత ఆహుతి యొనర్చినను తనివితీరేందక పోవచ్చు. తీరని దాహమునందే భగ్నమనోరథుల విపరీతపు జోర్కెలు వింతయానందాన్ని పొందవచ్చు.

ప్రేమరాజ్యంలో హెచ్చుతగ్గులకు ఎక్కడ తావు! ధననిర్ధనములకు ఏది చోటు! జాతి, కుల, మతాంతరములకు ఏదీ విలువ!

ప్రేమ కాదు గ్రుడ్డిది- ప్రేమకు కారణాలను వెతికేవారు పుట్టంధులు. కేవలము అంగసౌష్టవములోనే కాదు అందముండేది. శారీరక అందమువల్లనే కాదు ఒకరినొకరు ప్రేమించేది. ప్రేమవాహినికి కట్టుదిట్టాలు లేవు. అనకట్టలుండవు- కాలమానము లక్ష్యపడవు. ఉచ్చనీచసనాలు ప్రాచీన ఆచారాలు, ప్రజాభిప్రాయాలు, శాస్త్రసంబంధమైన నిర్ణయాలు మరిసంబంధమైన నీతినూత్రాలు ఎదుర్కొనజాలవు. ప్రేమరాజ్యంలో వర్తించే చట్టాలే లేవు. వేరు

4

ప్రేమచంద్రునికిని స్నేహలతకును పరస్పరానురాగము చల్లని లేనీడలమాటున ఆకాశాని కెగసిన తీగవలె తమలపాకు తీగవలె పెరిగింది. కోకిల శ్రావ్యమైన జగన్మోహనకరమైన, రాల్లరగించు గీతారాగము చంద్రుని ప్రేమానురాగానికి దోహదమైంది. చంద్రుని అవర్గళ వాక్ఝరి, ప్రజ్ఞ, దేశభక్తి లత మనసు నాకర్షించినవి. చంద్రునికన్న అందమైనవారు లేకపోలేదు. ప్రతిభాశాలురు ఎందరో ఉన్నారు. ఇక ఐశ్వర్యవంతులకు లెక్కలేదు. కాని అతనివలె లతను ప్రేమింపగలిగిన వెవరు!

లత స్వయముగా వడికి నేయించి కట్టుకున్న తెల్లనిచీరకుచ్చెళ్లు ఆ మెట్టతామరపూలవలె నేల జీరాడుచున్నవి. చెవుల కలంకరించుకున్న రవల లోలాకులు ఉయ్యాలలూగుచు చెక్కిళ్లకాంతులలో సరిపోల్చుకొనుచున్నవి. అందమైన ఎఱ్ఱని పాదరక్షలు మృదువైన పాదకమలములతో కాకు రుమాలి లాడుచున్నవి. అరచేతులందు విశ్రమించుచున్న వదనము, కలతచెందిన ఆమెహృదయమునుండి లేచుచున్న భావవీచికలను సూచించుచుండెను.

ఆమె ఒంటరిగా కూర్చున్న ప్రదేశమువలెనే ముఖముకూడ ప్రశాంతముగ నున్నను, వాడినట్టు ర్మలకు కమలిన అధరమువలె వాడియున్నది. [illegible]ట్లు కెన్నెల ప్రక్కనున్న సౌధ[illegible] తెల్లని గోడలపై కనాక్కి కనబడుచున్న [illegible] కొంకాయచెట్టు ఆకులు [illegible]చున్న [illegible] చిత్రకతుల నలంకరించుచు [illegible] ఆశ్చర్యపడను యజమానురాలిని బోధించుచుండినవి. [illegible] లతా మంటపంలోకి తీవల సందుల నుండి పూర్ణచంద్రునివలెనే ప్రేమచంద్రుడుకూడ [illegible] నవ్వాడు. నిశ్శబ్దం [illegible] [illegible]

దిన శరీరంతో ప్రియుని ముంగిటిలను చదివి "మీతో మాట్లాడదలచుకో లేదండీ" అన్నది యింకను కోపాన్ని అభినయిస్తూ.

ప్రేమ:- ఎవరితో

లత:- మీతో నే

ప్రేమ:- ఎందుకని

లత:- మాట్లాడితే.........

ప్రేమ:- నేనవాని ప్రేమించాలని వస్తుందనా!

లత:- ఎవరిమీదైన

ప్రేమ:- ప్రియురాలమైనవారిపై

లత:- ప్రాణముమీదనా!

ప్రేమ:- ఎవరి ప్రాణముమీదైన!

లత:- తనకన్న ప్రియతరమైనవారు లేరంటే స్వంతప్రాణాలపైన నే

లత:- అట్టివారి ప్రాణంకొరకు స్వంతప్రాణాలు ఇయ్యవలసి వస్తేన్నది లే!

ప్రేమ:- ఆనందంతో అర్పింపవలసినదే!

ప్రేమ- వారెవరో!

లత- నీవలెనుండేవారే!

లత:- మహాసభల్లో ఇచ్చే గంభీరోపన్యాసాల్లో దేశంకోసం ప్రాణాలుఅర్పిస్తానని ఊరికంటా లెక్కలేనని చెప్పినమాటలకు అర్థమేమి! ఒకే ప్రాణాన్ని ఎందరికి అర్పణచేస్తారో!

ప్రేమ:- న్యాయవాదవృత్తిలో ఇదేనామీదు జయించిన మొదటికేసు!

అంటూ ప్రేమచంద్రుడు స్నేహలతను పూలబంతిని ఎగురవేసినట్లు ఎగురవేసి బలిష్టమైన బాహువులతో చెక్కుచెదరకుండా పట్టుకున్నాడు. లత ప్రేమచంద్రుని చెవులను మెలపెట్టి చిన్నప్పటి ఉపాధ్యాయుని చేష్టను జ్ఞప్తికి దెచ్చింది. దేశభక్తులకు తుఫ్ఫిలితనం కూడా ఉండవచ్చునా! అని అన్నది. అందువల్ల తనకేమి బాధకలిగిందన్నాడు చంద్రుడు. ఇరువురు ఒకేసారి కలకల నవ్వుకున్నారు, విశాలమైన బాహువులను చాచి ఆ స్నేహితులను ఆశీర్వదించుచున్న రసాలముపైన ఏతాపమెరుగక సుఖనిద్రచున్న విహంగములకు మేలుకొలుపునట్లు. మరుక్షణంలో కూర్చున్నారు గుబురుగా పెరిగి చిక్కగా విరియబూచిన మల్లెపందిరి క్రింది శిలావేదికపై ప్రేమపారవశ్యంవల్ల నొండొరుల నొరసికొనుచు.

ప్రేమ:- ఇంత అందంగా ఎందుకున్నావు!

లత:- ఇంత గాఢంగా ఎందుకు ప్రేమించావు!

మరల ఇరువురు నవ్వుకున్నారు. మరల వేలంకొన్న జ్ఞాపకములు ప్రత్యక్షమిచ్చినవి. చల్లని మారుతము వీచింది. పిలుపునకై కాచుకొనియున్న కుసుమములు నిర్బంధాన్ని సడలించుకొని తలంబ్రాలపోసినవి. సహ్యాసమునుండి చెదిరి గాలికి కొట్టుకొనివచ్చిన జాబిల్లి తీవ కోమలమైన కొరడాదెబ్బకు మైమరచిన మిత్రు లిద్దరు మేల్కొన్నారు.

ప్రేమ:- మన వివాహానికి మీ తండ్రిగారు సమ్మతింతురా!

లత:- నా సమ్మతిని పొందినపిమ్మట గదా!

ప్రేమ:- హృదయమే సమ్మతించినపుడు మీరాము మతి ఎందుకో!

లత:- పోయిపోయి మిమ్ముకల్సి వివాహం చేసుకోవాలనా! .... పెదవి కదల్చినప్పుడల్లా దేశానికి ప్రాణాలు సమర్పించే వాడి .... ప్రాణాలు అంకితమిచ్చిందిగా [illegible] పెట్టేవారికి పెండ్లి [illegible]!

ప్రేమచంద్రుడు ఏమో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 10వ [illegible]

రైతు - కూలి

—(రాగానంద్)

సంఘజీవిరైన మానవుడి కష్టసుఖాలూ, సుఖాలూ- వ్యక్తంగానో, అవ్యక్తంగానో సంఘంయొక్క అభివృద్ధిమీద, సంఘం అనుసరించే సిద్ధాంతంమీద ఆధారపడివుంటవి. సంఘం అభివృద్ధి పొందినప్పటికీ ఆ అభివృద్ధి ఫలితం ప్రజకు (ఎక్కువమందికి) అందుబాటులో లేకుండా పోయిందంటే, ఆసంఘం అనుసరించే సిద్ధాంతాన్ని తర్కించవలసివుంటుంది.

నేటి మానవసంఘం- ఎవరికివారై- స్వార్థంతో తూగిసలాడుతున్న మానవుల్లో సంఘం ఏమిటున్నా? అంటే- ఏదో ఒక సంబంధంతో ఆర్థికంగానో, నైతికంగానో- వుండే సంబంధంతో కొన్ని కట్టుబాట్లతో సంఘం ఆనేటి ఎప్పుడూ వుంటుంది. కాని ఎప్పుడైతే ఆసంఘం అనుసరించే Policy మారుతుందో అప్పుడే సంఘం తునాతునకలై కొత్తసంఘం కొత్తసిద్ధాంతంతో నిలుస్తుంది. కనుక సంఘం ఆనేటి- విచ్ఛిన్నమయిందాకా ఎప్పుడూ వుంటుంది.) శాస్త్రీయంగా విపరీతమయిన అభివృద్ధిలో వుంది. వంటదగ్గరనుంచీ పొలంపనిదాకా యంత్రసహాయంతో ప్రతిపనీ సులభంగా చేసుకోవచ్చు. సముద్రంలో నీటిలోగుండాపోవచ్చు. ఆకాశంలో మేఘాలలోనుంచి పోవచ్చు. కొద్దిరోజుల్లో ఇతర గ్రహాలకు (గోళాలకు) కూడా వెళ్ళి రావచ్చు. నేటి శాస్త్రజ్ఞానం ఇంత అభివృద్ధిలోవున్నదని మనకందరకూ తెలుసు! ఈ శాస్త్రజ్ఞానంతో మనమెంతో సుఖపడగలమని కూడా అందరకూ తెలుసు!

అయితే అందరూ అనుభవిస్తున్నారా? ఎందువల్ల?

అనుభవించడానికి డబ్బుకావాలి! డబ్బులేదు. ఎలాఅనుభవించడం?

డబ్బు! ఎందుకూ?

మనం ఆడబ్బు వున్నవాళ్లుమాత్రం కష్టపడడంలేదా? అంత మాత్రం పనిచేయడంలేదా?

ప్రొద్దుటిలా నిద్రమంచంలోంచి కదలని ఆసోమరికోసమూ ఈ శాస్త్రజ్ఞానం! ఆసోమరియే ఈభోగాల్ని అనుభవించేది! ఏమిసబబుగా వుంది!

అస్తమానం పొలాల్లో, ఫ్యాక్టరీల్లో, కండలు కరిగేట్టు చాకిరీచేసే కష్టజీవులమైన మనకోసం కాదూ? మనభోగం కోసం కాదూ?

మనకష్టంతో మనం పండించిన పదార్థాలతో బ్రతుకుతూ, మన అనుభవాన్ని అవసరాల్ని అకట్టి అన్నీ తనవిగా చేసుకొంటున్న ఆసోమరియా మన పెత్తనదారి? మనచేతుల్తో మనం తయారుచేసిన యంత్రంమీద మనకు అధికారం లేదూ? చేసి, అక్కడ దాచిపెడితే ఏసోమరిపోతో వచ్చి కులుకుతూ నాది అంటాడూ? ఏమి న్యాయం?!!

రైతు పండించకపోతే, ఎవడిపొట్ట నిండుతుంది? కూలీ పని చేయకపోతే, ఏయంత్రం నడుస్తుంది?

"రొండే వారాల్,
రొండే ఫేరాల్-
ఉండా? లేదా?
ఒకటే లేదా!—"

మనం కష్టపడుతున్నాం. మనకష్టంతో సోమరిపోతులు సుఖపడుతున్నారు.

"అకట! పరభృతు డెంత మర్యాదగాంచె, అకట! కర్షకుడెంత దైన్యము వహించె"

మనం వారికోసం కష్టపడుతున్నామన్న విజ్ఞానం మనకూ లేదు. విశ్వాసం వారికీ లేదు.

మనలో అవిజ్ఞానం కలిగి మనజాతిని మనం బలపరచుకొంటుంటే, దౌర్జన్యంతో మనవిజ్ఞానవ్యాప్తిని అణచివేస్తున్నారు. మనలో అవిజ్ఞానం కలిగితే వారి సోమరితనంతో అనుభవించే భోగం పోతుందని వారికి తెలుసు! అందుకనే ఆదౌర్జన్యప్రయోగం!

బలప్రయోగం ఎప్పుడు అవసరమవుతుంది? శాంతంతో చెప్పేదారి లేనప్పుడు శాంతంతో చెప్పే దారి ఎందుకు వుండదు? న్యాయం లేనందుకు!

తాము చెప్పేది ఎప్పుడు తమకు మాత్రమే లాభకరంగానూ, తదితరులకు నష్టకరంగానూ వుంటో అప్పుడు ఎక్కువమందిరైన తదితరులు ఆచెప్పేదాన్ని తప్పకుండా ప్రతిఘటిస్తారు. అయితే, చెప్పడంవల్ల ఏమీ ప్రయోజనంలేదు. ఒకశాసనంచేసేది ఆశాసనాన్ని బలంతో అమలు పరచేది- ఇదీ నేటి ధనికసంఘం- అంటే, మన ప్రతిపక్షసంఘం- అవలంబిస్తున్న పద్ధతి.

మనమీద మనవంటివారి బలాన్నే ప్రయోగిస్తున్నారు. ఆ మనవంటివారు మనమంతా ఒకటేనని తెలిసికొన్నదాకా ఈ దౌర్జన్యప్రయోగం సాగుతూనే వుంటుంది.

"ఉన్నవారికీ-
లేనివారికీ
స్నేహధర్మములు
చెల్లవు-రండోయ్!-"

అధికారంతో దోచే సోమరులచేత దోచబడేవారు- రైతు, కూలీ రైతు, కూలీ మేల్కొని తమపంథాను తామేర్పరచుకొని, తమ అవసరానికీ, అనుభవానికీ పోరాడాలి!

"రైతు, కూలీ-
కూలీ, రైతూ
కలసీ-మెలసీ
కదలండోయ్!-"

దివితాలూకా రైతుసంఘము
రైతు యాత్ర

ఆగష్టు 1 వ తేదీనుండి 12 వ౹౹-
అముదాల్లంకలో.

దివితాలూకా రైతుసంఘంవారి తీర్మానం ప్రకారం ఆగష్టు 1 వ తేదీనుండి మన తాలూకాలో గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి నాయకత్వమున రైతుయాత్రదళం చల్లపల్లినుండి కాలినడకను బయలుదేరి అముదాల్లంకలో ప్రారంభించి ప్రతి గ్రామరైతులను కలసికొని వారికిగల ఇబ్బందులను కోర్కెలను తెలిసికొని కాలినడకను వందలకొలది మైళ్లు రాష్ట్రీమంటకను యాత్ర జరిపి మద్రాసు గవర్నరుకడకు చేరనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘంవారు మనజిల్లాకు దయచేసినపుడు మనఅభిప్రాయం వారికి తెలియజేయుట మన విధియైయున్నది. యాత్రదళ కార్యక్రమం ప్రకారం ఆయాగ్రామములకు రైతుదళము చేరకముందే రైతులందరును, సమావేశమైయుండవలెను. బహు కష్టములకోర్చి కాలినడకను త్వరగా యాత్ర జరుపవలసియున్నది. గాన అనవసర కాలయాపన జరుపక కార్యక్రమం పూర్తిచేయవలెను. ప్రతిరైతు శక్త్యానుసారం ధనసహాయం చేయవలెను.

గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు,
దళాధిపతి.

రైతుదండు

తే 27-7-37 న పిఠాపురంలో ఆంధ్రదేశరైతు రక్షణయాత్రను పూర్తిగావించుకొని ఆనాటిరాత్రికి లక్ష్మీనర్సాపురం, కోలంక, ముక్కొల్లు రాజాపాలెంల మీదుగా కిర్లంపూడి చేరారు. లక్ష్మీనర్సాపురం ఒకఎస్టేటుదారు యొక్క నివాసస్థలము. గ్రామసాగుబడి ఏలేటి నీటివల్ల. కోలంక గ్రామం లక్ష్మీనర్సాపురం ఎస్టేటు అనే పేరుగల కోలంకఎస్టేటుది. గ్రామంలో నగరసంకీర్తన చేయుచు వైగ్రామానికి వెళ్లారు. కోలంకలో వరి, చెరకు, కంద పెండలము మొదలగు పైరులు పండును. జమీందారీశిస్తులు ఎకరాకు రూ 35/ మొదలు 50/వరకు ఉన్నవి. గ్రామం చాల బీదది. కాటలుగాని, చక్కని వీధులుగాని లేవు గ్రామమున్సబు, కర్ణం, దివానుపక్షం. వీరికి ఎదురుపక్షం గ్రామంలో ఇంకొకటి యున్నది. మెరక మాగాణీలకు ఏకపట్టాయే అగుటచే శిస్తులు సమానమే. ఆదాయం య 1 కి రు 50/ మొదలు రు 60/ కు ఎక్కువవుండదు.

కోలంకనుంచి ముక్కొల్లుకు రోడ్డు లేదు. మూడువాగులు గుండెలలోతు నీళ్లువచ్చేవి దాటి నీళ్లలో మునిగిన బీళ్లు దాటి వెళ్లారు ముక్కొల్లుగ్రామం వాగు ఏలేటి నీరువల్ల గ్రామం కోలంకరాజాగారిది. గ్రామం మెలుకొరకు జమీందారుగారు ఏమీ చేయుటలేదు ఏకపట్టాలు, రు 20/నుండి 30/వరకు శిస్తులున్నవి. ఆదాయంనుంచి పొలాలు 4 పల్లెపుట్లు. అచ్చట గ్రామస్థులు ఆహ్వానించి సత్కరించారు. ఆగ్రామంలో జరిగిన మీటింగునందు కామ్రేడ్ పట్టాభిరామయ్యగారు ఉపన్యసించారు. గ్రామస్థులు వారికష్టములను తెలియజేయు మహాజరును యిచ్చారు.

ముక్కొల్లునుండి రాజుపాలెం చేరారు. 2 మైళ్లదూరము డప్పులు, బాజాలతో ముక్కొల్లు నుండి గ్రామస్తులు తీసుకొని వెళ్లారు. వెంటనే సభ ప్రారంభించారు. సభకు షుమారు 800 మంది వచ్చారు. గ్రామస్థులు తమ కష్టాలను తెలియచేయుచూకొకఅర్జీనిచ్చారు. పైపాపండు వనాలు చేసారు. విరివిగా వసూలైంది.

రాత్రి 8 గంటలకు రాజాపాలెం రైతులతో సహా కిర్లంపూడి చేరారు. గ్రామంలో మేళతాళలతో ఊరేగి గారువరహాలయ్యగారింటికి వెళ్లారు. అచ్చట రైతుదళమునకు గౌరవార్థం వరహాలయ్యగారు విందు, మేజువాణి చేయించారు. ఆరాత్రి మీటింగు జరిగినది. షుమారు 1500 మంది వచ్చారు. ఎస్టేటుఉద్యోగస్తులు దళమును ఆహ్వానించవద్దని గ్రామస్థులనుపూర్తిగా బెదరించిరి. కాని మెర్ల అప్పయ్యగారు గ్రామస్తుల తరపున ఆహ్వానపత్రమును చదివిరి. అర్జీ కొకదానిని వారికష్టములను తెల్పుచూయిచ్చిరి. అక్కడజరిగిన మీటింగునందు కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి, గొరపాటి పట్టాభిరామయ్య, చలసాని వాసుదేవరావు, మండి జగన్నాథం, మాట్లాడారు. ఎస్టేటులో భూములు బాగులేవు. శిస్తులు అధికం. కిర్లంపూడిలో ఎకరాకు రు 30/- వరకు వున్నది. రాజాగారు ఎక్కువగా బొబ్బిలిలోనే కాపురముంటారు. వ్యవసాయం ఏలేటినీటివల్ల. వరి, చెరకు మెండరైనవి పండును. ఆ రాత్రి అక్కడే విశ్రాంతి.

తే 28-7-37 న ఉదయం కిర్లంపూడిలో బయలుదేరి సెల్లంగిగ్రామం మీదుగా గొర్దనాపల్లి వెళ్లారు. గ్రామం కోలంకరాజాగారిది. ఎకరాకు రూ 50/- రు 60/- శిస్తులున్నవి. ఏలేటి నీటి సాగు. అచ్చటనుండి భూపాలపట్నం వెళ్లిరి. పైపాపండు విరివిగా ప్రాగుచేయబడెను. గ్రామం కోలంకరాజాగారిది. ఎకరాకు రు 30/- రు 40/- వరకు శిస్తులున్నవి. గ్రామంలో భూములు సగంపైగా అప్పులకొరకై సాహుకార్లకు కట్టివేయబడెను.

అచ్చటనుండి వీరవరంచేరిరి. త్రోవలో గ్రామస్థులు మేళతాళములతో ఎదుర్కొని ఆహ్వానించారు.

మద్దుకూరి చంద్రశేఖరరావు,
ప్రచురణాధికారి.

స్టౌ బీడీ

ఒకసారి పీల్చి పొగాకునందలి సువాసన గమనింపుడి

నెల్లూరు పర్మనెంటు ఫండు, లిమిటె

యీఫండులో ఒక సంవత్సరము పర్మనెంటు డిపా
లకు సంవత్సరం 1 కి రు. 4—0—0 లు వడ్డీ యిచ్చేవ
నెదరు. యితర వివరములు ఫండు ఆఫీసులో ఆఫీసు
కొనవచ్చును.

బి. ఆదిశే

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

(వి మర్శ కుడు)

యం. యస్. రాయి ప్రోగ్రాం 31 తేది వెంకటగిరి తప్పించి అనవసరంగా మైపాడు మహా క్షేత్రంలో 17 గంటలు వృధాగాబువ్వకపోతే తే 1 వ ఉదయమైనా వెంకటగిరికార్యక్రమం నెర వేర్చియుండరాదా! కార్యనిర్వాహకుల ఉద్దేశ్య మేమిటో మనకేం తెలుసు!

* * *

కోవూరు గోపాలురెడ్డిగారి జిల్లాబోర్డుసీటు ఎలెక్షను పెట్టమని అర్జీలేనటు మద్రాసువార్త. జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమా! నీ కా ర్య క లా ప ం నిర్వర్తించరాదా!

* * *

పత్రికల్ల లో ర్డు గా రూ! మాపరెండెంటు ఉద్యోగానికి ఆఫీసులో విద్యాధికులైన సీనియర్ అనుభవజ్ఞులుండగా నీదగ్గరబంధువైన అసిస్టెంటు పంచాయతీఆఫీసర్ను కేస్లో చూప్పించావే అసి స్టెంటు పంచాయితీ ఆఫీసరుద్యోగానికి తప్పించు కోరాని సిఫారస్సువారెవరైనా ఉన్నారేమిటి?

* * *

సోమవరప్పాడు పంచాయతీగారూ! మూడే ళ్లగా సీదబ్బు బ్యాంకులోకట్టలేకే ఏం కారణం?

* * *

గజపతినాయుడుగారు ఒక క్రిమినల్ కేసులో "తమరు నెల్లూరు ప్రెస్‌వారు విందుచేసియుండ లేదా" అని ప్రశ్నచేయగా 'They are my servants వారు నా నౌకర్లు" అన్నాడట.

ముద్రణాలయాధిపతులు అనవసరంగా చేసిన మర్యాదకు నాయుడుగారిచ్చిన యీ పారితోషి కం చాలునా?

* * *

పల్లిపాడు ఆశ్రమంలో మనపెద్దలచేత ప్రవేశ పెట్టబడ్డ డాక్టరు (ఇదిస్వయందత్త బిరుదులేండి) సత్యనారాయణ కుటుంబంవారు ఆశ్రమవాసులను మొన్న బాగా మర్దన చేసారట-ఇంకా ఏ పేమి శుభకార్యాలు జరగటో కొంచెం చిత్తగించ మంటారు పౌరులు.

* * *

ఉత్తరబోర్డు చివర నామినేటెడ్ మెంబరు మిస్టర్ శెట్టిగారు గజెట్ నోటిఫికేషన్ కానికే 24 తేది సభకు హాజరుకావటానికి గోయిందన్న గారి స్టాండింగ్ ఆర్డర్ ప్రకారం అవకాశం ఉంది కాబోలు!

* * *

హెల్తుఆఫీసరుగారు అన్ని కాఫీహోటళ్లలో వందలు వందలు బాకీలుంటే ఇక కాఫీహోటళ్లు బాగుపడే మార్గమేమిటి?

* * *

వెంకటగిరివారు రైతులపై క్రిమినలు కేసులు ఆ కేసులు విచారణ మధ్యభాగంలో ఉండే సబ్ మాజిస్ట్రేటుగారు మాటిమాటికి పగ మారడంజూస్తే కేసుల్లో తగల్లొన్న భయపడడం ఆశ్చర్యమా!

* * *

మున్సిపాలిటీ! ఎన్నికలు దగ్గరకొస్తున్నాయి. అసలు దేవుడిన్నలకు గతిలేక పోయినా పగిలిపోని, శిధిలంకాని తారుదర్శాలను కాపురీధిలోనవన్నా పెట్టుకో!

* * *

గత మూడేండ్లలో మునిసిపల్ బాలుర పాఠ శాలలో అయిదారువందలమైన పిల్లకాయలు తగ్గి పోయినారని తెలుస్తున్నది. నానాటికి ఉద్యో గస్తులు అధికమయ్యె ఓ మునిసిపాలిటీ! ఈవిష యంలో నీవు ఏం చర్య తీసుకున్నావు?

* * *

ఫండుఆఫీసు డైరెక్టర్లే డిపాజిట్లను విత్‌డ్రా చేసుకొని పొయ్యేటప్పుడు యితరులను డిపాజిటు చేయమంటే చేస్తారా? డైరెక్టరు హోదా కు ఎక్కువ క్వాలిఫికేషన్ పెట్టుకోకపోతే బండి కుంటుపడకుండా నడవడం కష్టం.

* * *

కాంగ్రెసు జిల్లాబోర్డుల ప్రెసిడెంట్లనంతాబిల్లి లోకల్‌బోర్డ్సు ఆక్టుసవరణకు సలహాలడుగుతా రట మంత్రివర్గంవారు. పాపం! మా పెల్లేటిగారికి ఆహ్వానం లేకుండాపోయెగదా వెంకటగిరి ధర్మాన.

మారెళ్ల వార్తలు.

కట్టుక్రిందపల్లె కరణం పగలిస్తు భూ శ్రీ గా చెల్లించినా దస్తుదిర్తా గావడం లేదంటున్నది. ఇంకా మైలతీరలేదు కాబోలు!

*

దఫేదారు హనుమంతుగారి రెండోకొడుకును తాలూకాఅరికార్డు గుమాస్తాగా వేశారట; పెద్దకొ డుక్కు యిదివరకే ఆకవుంటెంటుద్యోగం దొరి కుండె- కొడుకులు కలగడంకూడా కొందరికి ఈ కాలంలో లాభకరమైన వ్యాపారంగానే ఉంది.

*

తహశీల్‌దారు రథం సివిల్‌గుమాస్తా పార ధ్యాన నిర్మిస్తున్నతాల్లో అపాయంలేకుండా జోరుగా నడుస్తున్నది. ఔను! ఇరవైఏండ్ల ఆరా యితీహక్కు అనుభవాలుండ్ల కౌలుదారికడొ కర్కడేగదా!

*

తహసీల్- రాఘవరావుగారు మారెళ్ల తాలూ కాకు వచ్చినతర్వాత అన్నిపద్ధతులు మార్చుకొని మంచివారైనారని కోటిప్పల, కొండారెడ్డిపల్లె దిరికవంచ కరణాలంటున్నారు. కాదనేవ్యక్తి ఎవడైనా ఉన్నాడా?

— ఒకవిలేఖరి.

గౌ॥ బి గోపాలురెడ్డిగారి నెల్లూరుజిల్లా పర్యటనం

గౌ॥ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు తే 10 మొదలు 13 తేదివరకు యీ క్రిందివిధము[illegible] డివిజన్‌లో పర్యటన మొనర్చెదరు. ప్రతి గ్రామ మునకు వానువచ్చుటకు ప్రస్తుతము కాలవ్యవధి లేనందున కొన్ని ప్రదేశములు మాత్రమే వారు వచ్చుచున్నారు.

10 తేది	ఉదయం	6 గం॥	నెల్లూరునుండి సరా సరిబుచ్చిరెడ్డిపాలెం	
	మధ్యాహ్నం॥	12	,,	నెల్లూరు-
	రాత్రి			డిటో
11 తేది	ఉదయం	8	,,	విడవలూరు
	,,	9	,,	దుత్తలూరు
	,,	11	,,	ఉదయగిరి
	సా॥త్రం	2	,,	సీతారాంపురం
	,,	4	,,	కంపసముద్రం
	,,	7	,,	నందవరం
12 తేది	ఉదయం	8	,,	కోవూరు
	సా॥త్రం	8	,,	ముదివర్తి
18 తేది	ఉదయం	8	,,	మద్రాసు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము.

నెల్లూరుజిల్లాలో, నాన్‌కోఆపరేషన్ ఉద్య మమునకు సంబంధించి సర్కారునౌకర్లు, కరణములు, గ్రామమునసబులు, పోలీసులు వగైరా, నవుకరి నుంచి తొలగింపబడినవారును, తామై రాజీనామా లిచ్చి ఉద్యమములో చేరినవారును, దీనికి సంబం ధించి సర్కారు జుల్మానాలను చెల్లించినవారును, చెల్లింపవలసినవారును వారివారి విలాసములతో, ఏఏసందర్భములలో వారు అట్టి కష్టములకులో నయి నది వివరములతో, ఏకైదీకరకు సంవత్సరము కేసుజరిగియుండిన దానినెంబరు, ఏకోర్టులోనిది మొది లగు వానిని తెలుపుచు నాకు వ్రాసిపంపవలసి యుం నని కోరుచున్నాను. ఇందువిషయమై అధికార్ల తో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిపి, తగుమైనరీతిని వ్యవహారించుటకు జిల్లాసంఘమువారు నన్ను ఏర్పా టు చేసియున్నారు. గాన అందరును ఈవిషయ మును గమనించి వెంటనే తెలుపవలయును.

కొమండూరు పార్థసారథి అయ్యంగారు
జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహకసభ్యుడు.

కాకినాడ తా॥ రై॥ సభ

కొమ్మారెడ్డి అధ్యక్షులు.

ఆగస్టు 1 తేది ఉదయం 10 గంటలకు కొమ్మా రెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి గారి అధ్యక్షతక్రింద రైతులసభ జరిగెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘం వారికీపచ్చ కో క్కలగూర్చిన్ని స్థానిక యిబ్బందులగూర్చి కొన్ని తీర్మానములు చేసిరి.

ఆంధ్ర రైతుదండుతోటి ష్ఠాఫీసు వెంటరా కుండా చేయమని తీర్మానించిరి.

— ఓ. వి.

మద్రాసు ప్రభుత్వ విద్యాశాఖ మంత్రిగారికి

మార్చి 31 తేది కిర్వరలసిన గ్రాంటుచెక్కు లు నెల్లూరుజిల్లాలో యింతవరకును యివ్వలేదు. జూలై నెల 16 తేది ఆరంభంచేసి 20 రోజుల గాను ఒక్క నెల్లూరు తాలూకాచెక్కులను మాత్రమే పంపినటుల తెలియుచున్నది. ఈవిధం గా యిచ్చితే జిల్లాచెక్కులను అన్నిటిని పంపుటకు ఎంతకాలము పట్టునో చూడండి. జూన్ నెలలో డిప్టీడైరెక్టరువారు కౌన్సిలు యిచ్చినప్రశ్నకు జవాబి చ్చుచు యీచెక్కులు త్వరగా యిచ్చుటకు అవ సర మేర్పాటులు చేసిపోవుదురని తలంచితిమిగాని అటువంటిదేదియు జరిగినటుల కన్పించుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు యిచ్చుగ్రాంటును పంచిపెట్టు చున్నామని తలంపక పూజాన్నిబంచాను వారి స్వంతద్రవ్యాన్ని తీరిపెంయిస్తున్నారని తలచి, ఆలాంటప్పుడు ఎప్పుడిస్తేయేమిలే అని అనుకొను న్నట్లుంది. అధ్యక్షునికి అధ్యక్షపదవి అనేకవిధాల వుపకరిస్తున్నదే కాని, పరిపాలనా సౌష్ఠవానికి అధ్యక్షుడు ఎప్పుడున్ తోడ్పడుటలేదు. పరిపా లన నానాటికి ఛండాలమైపోతున్నది. యీవిష యమై అవసర విచారణసలిపి, ఒక నిర్ణీతతేదీ లోపల చెక్కులన్నీ బట్వాడాచేయునటుల కఠిన మైన ఉత్తర్వులుచేయుట అత్యవసరం. అధ్యక్షత యందు మార్పుగాని, లేక స్పెషలుఆఫీసరు నియా మకముగాని జరిగిననేగాని కొన్నిలు కుర్లు అలు మాత్రంకూడా తొలగుటకు అవకాశంవుండదని తమరు గుర్తింతురని మనవిచేయుచున్నాను.

—ఒక గ్రాంటు స్కూలు మేనేజరు.

రామచంద్రపురం రైతుసభ

ద్రాక్షారామం ఆగస్టు 1 తేది.

సాయంత్రం 6 గంటలకు స. ఆదినారాయణ మూర్తి B.S.C. (Agr) గారి అధ్యక్షతక్రింద రామచంద్రపురంతాలూకా రైతుమహాసభ సమా వేశమైంది.

ప్రారంభోత్సవం చలసాని వాసుదేవరావు గారు జరిపిరి. కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి కొరపాటి పట్టాభిరామయ్య ప్రభృతు లుపన్య సించిరి.

తాలూకా యిబ్బందులగూర్చి తీర్మానములు చేసిరి.

రైతురక్షణ యాత్రికులవెంట ష్ఠాఫీసువారిని లేకుండా చేయవలెనని కూడా తీర్మానించిరి.

తాలూకాసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గంవారి నెన్నుకొనిరి.

—చిం. సత్యనారాయణగారు.

ఇందుకూరు పేటలో యుద్ధం

ఇందుకూరుపేటలో ఆస్తియుద్ధం జరిగిందట 4, 5 తేదుల్లో-

ఆర్నాల్లో పోలీసుస్టేషనూ, సబ్‌యిన్‌స్పె క్టరూ కూడా ఉన్నారు-

విజానాలంటే మారెకొండయ్య, శివరామయ్య గార్ల లేరా? విశ్వనాథరావుగా - పట్నగం పెళ్లిగార్లతో పనేయికొచ్చింది?

మొత్తానికి పల్లెటూళ్లు స్థితిగతులు తేస్తున్నా రన్న మాట.

—చారి.

జమీన్ రైతు

6—8—37.

జమీన్ రైతుల రక్షణ.

2

ఎసెంబ్లీ సెషన్ అయిన వెంటనే కాంగ్రెసు మంత్రులందరి దృష్టి జమీన్ రైతుల వంకకు నిగుడ్చాలె. తమిళ నాడులో ఈ జమీందారీ పోరుతక్కువ. అందువల్ల రాజాజీకి ఆంధ్రదేశపు జమీందారీ గొడవ అర్థంగాక పోవచ్చును. కావున ఆంధ్రమంత్రులును, అసెంబ్లీ సభ్యులును పట్టుబట్టాలె. నిజంగా కాంగ్రెసు ప్రతిష్ట నిలపాలంటే, రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసుకు అపాయకరమైన ఈజమీందారీల దౌష్ట్యకోరల నూడబెరకాలె. వాటికికొన్ని సూచనలు—

1904 సం॥లో ఇంపార్టబుల్ ఎస్టేటు ఆక్టును సృంచినదాది జమీందార్లు గట్ట గట్టుకొని, లక్షలతరబడి ఆదాయాలు పెంచుకొని రైతును అధోలోకానికి తొక్కి- కేవలం దౌష్ట్యపాలనచేస్తున్నారు. ఈఆక్టువల్ల తండ్రి చేసినబాకీ కొడుకును బాధించదు, తాను చేసినబాకీ ఎస్టేటును బాధించదు. తండ్రికి ఎంతమంది సంతానం గలిగినా పెద్దవాడుమాత్రం ఎస్టేటు కర్తౌడు. తక్కినవారు భరణానికి మాత్రం అర్హులు. ఇదిచాలా అన్యాయం. ఈయాక్టుసృష్టే అసలు మోసవిధం. ఈజమీందార్లు వంశపారంపర్యావచ్చిన రాజ్యాధిపతులుగారు నవాబుల శిస్తు వసూలుచేయు రివిన్యూ అధికారులని ప్రభుత్వంవారే నిర్ణయించినప్పుడు వీరిని ప్రత్యేక హక్కులతో కాపాడవలసిన అవసరమేమి కలిగింది? ఒకవేళవరుమానాలుహెచ్చిన ఎస్టేటుదార్లయి నంత మాత్రాన ప్రజలందరికి లేని ప్రత్యేక చట్టాలతో వీర్ని ప్రభుత్వంకాపాడవలెనా? దీనిరహస్యమేమంటే జమీందార్లు చెడిపోకుండా గడ్డగట్టుకొనిస్థిరస్థాయిగా ఉంటే ప్రభుత్వానికి అండగా ఉంటారనే దురుద్దేశంతోనే యీచట్టంచేయబడింది. ఈచట్టాన్నిచాటు చేసుకొని జమీందార్లు ఎంతదుర్మార్గాన్నైనా చేస్తునా ఏ. జస్టీసుపార్టీని ఆక్రమించుకొన్న తర్వాత ఇంకనుముందు ఈఆక్టు క్రింద లెస ఎస్టేట్లను యిదివరకెపైన ఈచట్టం క్రిందచేర్చి రక్షించ్చారు.

కావున వెంటనే కాంగ్రెసుపార్టీ వారు యీఆక్టును రద్దుచేసితీరవలెను.

గా॥ గోపాలురెడ్డిగారు

7 తేది రాత్రి మెయిలులో బెజవాడకు పోయెదరు. 8 తేది వుదయం జయంతిపురం వెళ్లి రాత్రికి మరల బెజవాడ వచ్చెదరు. 9 తేది 8½ గంటలకు గుడివాడకు, 1 గంటకు ఏలూరుకువెళ్లి, రాత్రిబండిలో నెల్లూరువెళ్లెదరు. వుత్సవములు వూరేగింపులు అంగీకరించరు.

నెల్లూరు టవునులో ప్రోగ్రాం.

10 తేది సా॥ 5½ గం॥కు కోఆపరేటివ్ బ్యాంకువారు టీ యిత్తురు. జిల్లా కలెక్టరువారు గూడా సాయంత్రమే టీకి ఆహ్వానించియున్నారు.

సాయంత్రం 6-30 గం॥కు టవునుహాలులో బహిరంగసభ కద్దు.

మునిసిపాలిటీవారి సన్మానాన్ని, పల్లీయసన్మానాన్ని పార్టీ నియమాన్నిబట్టి తిరస్కరించారు.

గా॥ప్రకాశంగారి పర్యటనం

మద్రాసుప్రభుత్వ రివిన్యూ శాఖామంత్రి శ్రీయుత టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు 7 తేది సాయంత్రం 7-30 గం॥లకు నెల్లూరు చేరుకువచ్చి 9 గంటలకు మెయిలులో వెళ్లెదరు 8 తేది బెజవాడ, 9 తేది రాజమండ్రి, 10 తేది గుంటూరు, 11 తేది నంద్యాల, కర్నూలు, 12 తేది దోర్నాచలం, బళ్లారి, 13 తేది అనంతపూరు, 14 తేది హిందుపూరు, బెంగుళూరు.

రివిన్యూ సంబంధమునకు సంబంధించిన విషయములను గురించి రైతులు వీరితో సంప్రతింపవచ్చును.

వెంకటగిరి నగరంలో ఇంకా రాళ్లవర్షమేనా?

మొన్న యం. యన్. రాయిగారు వస్తారని తోరణాలుకడుతుంటే జూపల్లివారి నగరిసమీపంలో ఆతోరణాలు కట్టేవానిమీద ఒకరాయి మాత్రం పడినది. అదుగోరాయి అన్నారు ప్రక్కనున్నవారలు. అతనురాయి (యం.యన్. రాయి) అనుకున్నారు; కాదు అది రాయి (Stone) ఇంకా బుద్ధికల్గడంలేదు యీరాళ్లకు.

—ఒ. వి.

1 తేది స్థానిక పరిపాలనా శాఖామంత్రి గా॥ బెజవాడ గోపాలురెడ్డిగారికి మద్రాసు అడ్వకేటు జనరల్ శ్రీ అల్లాడి కృష్ణస్వామిగారు అల్పాహారవిందొసంగిరి. నెల్లూరుకు సంబంధించిన కొంతమంది పెద్దలు, వకీళ్లు, అధికారులు, మాత్రమాహ్వానింపబడిరి. కృష్ణస్వామిగారు పూర్తిగా ఖాదీదుస్తులను ధరించిరి.

ఈ ఆగష్టు 8 తేది గుడ్లూరుగ్రామమున శ్రీ ఎఱ్ఱాప్రెగడ జయంత్యుత్సవము, గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము జరుగును.

దీనితో జమీన్ రైతులకు వెంటనే జరిగిపడేదేమీ లేదుకాని దౌష్ట్యంక్రమేణా అంతరించి పోనుపోను మానవమాత్రులతో వీరికి పోత్తుకుదర్చడానికిది యొక ఉత్తమమార్గ మౌతుంది.

తక్కిన విషయాలు మరుందు చర్చిస్తాం.

కందుకూరు డి॥ రైతులకు

రైతురక్షణయాత్ర దళమువారు త్వరలో మనజిల్లా చేరనున్నారు. కందుకూరు డివిజన్ రైతులెల్లరును సింగరాయకొండయొద్ద వారిని కలుసుకొని తమపరిస్థితులు, కోరికలను వారికి తెలియచేయవలెను. కాన మనమును యొక చిన్నదండుగా పాదిలినుంచి బయలుదేరి కనిగిరి, కందుకూరుల మీదుగా వారిని కలియవలెను.

పాదిలితాలూకా రైతుసోదరులు దండులో వచ్చుటకు సిద్ధపడువారు తమపేర్లను వెంటనే తెలియపరచ ప్రార్థన. దండులోవచ్చేది వారు ముందుగా తెలిపిన తగుఏర్పాటులు చేయబడును.

కందుకూరు డివిజన్ రైతులు వారి వారి యిక్కట్టులును, కోరికలు వ్రాసి వెంటనే యీ దిగువ అడ్రసునకు తెలియజేయ గోరెద.

మొల్లూరు వెంకటశేషయ్య,

పాదిలి.

జూబిలి ఆసుపత్రి

షేర్ మెన్ గారూ! కమీషనరు యుక్తంగా గోషా ఆస్పత్రిలో వెనకద్వారంగుండా ప్రవేశించడం!

బీల్డింగుచూస్తాం రమ్మని పైరుగా మెంబర్లను తోడుకరావడం! చూస్తే మీ కారు బుద్ధిని సూచించడం లేదే!

—అన్వేషి.

వెంకటగిరి అరవమాలలపై

సెక్షన్ 144 ప్రయోగము.

వెంకటగిరి అరవమాలలు అడవులలో ఎండు కట్టెలు తెచ్చుకొనుటను జమీందారు ఆక్షేపించకూడదని గూడూరు జాయింటు మేజిస్ట్రేటువారు 28-7-37 తేది 144 క్రింద నోటీసిచ్చిరి. సెకండు ప్రిన్సుగారు జిల్లా కలెక్టరుగారిని దర్శించారు 1-8-37 తేది గూడూరు సబ్ కలెక్టరుగారు గూడ నెల్లూరువచ్చారు. తాను యిచ్చిన ఆర్డరు రద్దు చేసారు. 26 మాలలమీద అడవిలో ప్రవేశించకూడదని క్రొత్తగా 144 3-8-37 తేదిన ఉత్తర్వుచేసినారు.

పర్వతరెడ్డి స్మారకసభ.

దివంగత పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారి స్మారకసభ ఆమంచర్ల కృష్ణరావుపంతులవారి అధ్యక్షతక్రింద తే 2—8—37 ది సాయంత్రం టౌనుహాలులో జరిగినది. రెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక యనెడు తీర్మానమున్నూ, రెడ్డిగారికి స్మృతిచిహ్నమును నెలకొల్పుట కొరకు కమిటీయును వేయబడినది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర వ్యవసాయ కూలీల మహాసభ.

గత 31 తేది నెల్లూరు పురమందిరాన యం. యన్. రాయిగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ జనరల్ బాడి సమావేశం 7 తేది మధ్యాహ్నం గంటకు కా. సో. పార్టి ఆఫీసులో జరుగును.

నె.జ.జ. రైతు కమిటి మీటింగు మారింది.

కారణాంతరాల వలన జమీన్ రైతు కమిటీ మీటింగు వెంకటగిరిలో 15 తేది జరుగదు. 16 తేది సాయంత్రం 4 గంటలకు జరుగుతుంది.

[వైతరణీయొద్దు—

—కోదండరామస్వామి దేవాలయగర్భగుళ్లో జస్టీసుమాత బాహ్యవలితలోచవరైబిడ్డలనోడినకుకొని కూర్చొనియుండును]

మాత:—నాకొడుకా! ఏటికి కడుపుమంటచే నిరంతరం దుఃఖిస్తావు!—

16 సం॥లు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా ఏలితికదంటెలపోది. ఏదీ సర్వనాశనాగం! అంతా స్వార్థమే! అంతాదుండగమే! అంతా అక్రమమే! ఎన్నాళ్లిసాగనిస్తారు ప్రజలు!

ఈలాటి సంతానాన్నికన్నందుకు ఆజన్మాంతం దుఃఖభాజనమైన భరణపుతిండేగదా నాకు.

ఆ కాంగ్రెసుబిడ్డలున్నాడు! ఎంతత్యాగం! ఎంతత్యాగం! —[అనిదుఃఖించును]

ఎలెక్షను ఫలితం.

వెంకటగిరి జమీనులో క్రిమినల్ కేసులు.

1 పువ్వులతోట గ్రామస్థులమీద
2 చేనిగుంటవారిమీద
3 కోటపోలూరుమీద పూర్తిఅం
,, నిల్వఉం
4 చిల్లమూరుమీద
5 కరబల్లవోలు పూర్తిఅయింది
నిల్వఉంటేది

ఐ. జి. ఎస్టేటు వి

ఇక వెంకటగిరి

ఏప్రక్కింటు

మద్రాసుపోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ జనరల్ కనింగ్ హాక్ నెల్లూరులో పోలీసు ఉన్నదినాలు మొదలు

ఈజిల్లాకువచ్చినందరాదు వారికి తేటు వెంకటగిరి మ ఊరులో యీమధ్య గూడ కొరవారిని చింపుకొని దర్శించిరి లట్టుంటే వెంకటగి న్యాయం కలుగుతు

ఆరు రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు మంత్రుల కార్యకలాపములు.

1-మేజి కొరక.

75 వేలు ఖర్చు అగును. జైళ్ల ఆహారపద్ధతులను మార్పు విషయము ఆలోచలోనున్నది.

మద్రాసు కార్పొరేషనులో జరుగనున్న కొన్ని వార్డుల ఎన్నికలలో రంగుపెట్టెల పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడెను.

నెల్లూరుజిల్లాలో హైస్కూలు లైబ్రరీలలో డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారు వ్రాసిన కాంగ్రెసు చరిత్ర తెలుగు ప్రతులను నిషేధించుచు జిల్లావిద్యాధికారి లోగడ గావించిన ఉత్తర్వును రద్దుచేయుట ఆలోచింపబడుచున్నది.

బీహారు.

పూ నా లో గృహపరిశ్రమలు నేర్పుటకు మరొక శిక్షణమందిరమును తెరచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ శిక్షణమందిరములో 2 సంవత్సరములలో విద్యార్థులకు బాలురకు నేత అద్దకము, కుట్టుపని నేర్పుదురు. వ్యవసాయదారుల బాలురకు బుట్టలు అల్లుట మున్నగునవి నేర్పుదురు.

పూర్ణియాలో మరల పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. దీనికై అక్కడి వ్యవసాయదారులకు మల్బేరీ చెట్లను పెంచమని ద్రవ్యసహాయము చేయుచున్నారు.

నేరములొనర్చు జాతుల చట్టముక్రింద రాకపోకలకు సంబంధించిన నిషేధములు విధింపబడిన వారందరిపైన ఆనిషేధములు తొలగింపబడవలెనని ప్రధానమంత్రిగారు ఉత్తర్వుచేసిరి.

హిందీ వారపత్రికయగు నవశక్తి ధరావత్తు రు 1000 లు వాపసుచేయవలెననిరి.

సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము సాగింపు పెట్టుటకు ఆలోచించుచున్నారు. పాట్నాజిల్లాలో బీటా, [illegible]గార్ పాలీగంజ్ తావులలో మొదట యీ నిషేధము అమలుపెట్టబడును.

జమీందారీరైతుల కష్టములు తొలగించుటకు [illegible]వర్గమునకు జమీందారులు తోడ్పడవలెనని [illegible]నమంత్రి ప్రకటనగావించెను.

[illegible]మిశిస్తు తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు [illegible]ంచుచున్నారు.

రైతుల సహాయచట్టము.

[illegible]లకు వెంటనే సహాయము చేయుటకు [illegible]ాసనసభలో ఒకబిల్లు ప్రతిపాదింపబడ[illegible] బిల్లులో క్రిందివిషయములు కలవు,

[illegible]సం॥ మొదలు హెచ్చింపబడిన శిస్తు[illegible]టు, దనబంది అను పద్ధతిని రద్దుచేయుట [illegible]నుకలన నిర్ణయింపబడిన శిస్తులను తగ్గిం[illegible] క్రిందినిరాని యితరకేసులలో శిస్తు[illegible] ఇచుక పెరుకొనుటవలనగాని, మరి[illegible]రణములవలనగాని జేరాయితీకి పనికి[illegible]లపై శిస్తును పూర్తిగాకాని, కొంత[illegible] తగ్గించుట.

[illegible]భూమి సమస్య తీవ్రముగా విచారింప[illegible] దీనివలన కలిగిన యిబ్బంది బాపు[illegible]ంపబడుచున్నది. ఋణబాధచే[illegible]న్న జమీందార్లకు, రైతులకు [illegible]ంబడును. వ్యవసాయముమైచ్చు[illegible]సన్న విధించుట జిటిమ్యాల విడు[illegible] పేలను విడుదలచేయుట, ఆంద[illegible]న్న బీహారు జైళ్లను తిరిగి[illegible]ంచుట, మున్నగువిషయములు[illegible]న్నవి. వివిధశాఖలలో అభి[illegible] 6 చర్యలు గైకొనబడును.

ఒరిస్సా

డిసెంబరు నెలాఖరులో పంటలు కోతలు అగుటవలన రైతులు బాకీలు చెల్లించుటకు శక్తికలిగి వుందురుకనుక అంతవరకును కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు, సొసైటీలు డిక్రీలు అమలు జరుపరాదని ఉత్తర్వుచేసిరి.

ప్రధానమంత్రి గా॥ విశ్వనాథ దాస్ గారు 30 తేది ప్రభుత్వ కార్యదర్శులు, వివిధశాఖాధికారులుగల సభలో ఉపన్యసించుచు ఇట్లు తెలిపిరి.

"ప్రతిదేశములోను స్వాతంత్ర్య సమరము సాగుచున్న సంగతి మీరు ప్రత్యక్షముగా చూచుచునేయున్నారు. మీలో ఆంగ్లేయులైనవారు స్వాతంత్ర్య సౌఖ్యమనగేమిటో చవి చూచియుందురు. మీరు మాదేశ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమమునందు సానుభూతి చూపవలయును. కాంగ్రెసు వారినిగాని, మరి యే యితర జాతీయ వారినిగాని వారికిగల అభిప్రాయముల కూర్చి ద్వేషింప పనిలేదు.

పల్లెకుమీటింగులలో యివ్వబడు వుపన్యాసములగురించి పోలీసువారు రిపోర్టులు పంపనవసరములేదని ఉత్తర్వులు పంపబడినవని తెలియుచున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

అసెంబ్లీ అధ్యక్షులుగ బాబూ పురుషోత్తమ దాస్ టాండన్ గారును, ఉపాధ్యక్షులుగ అబ్దుల్ హకీంగారును, ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ సమయమున సభ్యులు తమ హర్షమును వెల్లడించుటకై వందేమాతరం గీతము పాడబడెను.

అసెంబ్లీ ప్రారంభదినమున దూరప్రదేశముల నుండి రైతులు వచ్చిరి. ఈరైతులును, నగరములోని కార్మికులు, స్త్రీలు, పురుషులు, కలసి మైలుపొడుగున బారులుదీర్చి అసెంబ్లీ భవనము వద్దకు నడువసాగిరి. అఖండ సమూహమునెదుట సభాప్రవేశపూర్వము ప్రధానమంత్రి పంటుగారు త్రివర్ణ కాంగ్రెసుపతాకమునకు వందనమొనరించి ఈజండాగౌరవమును హెచ్చించుటకే తాను శాసనసభలలోనికి పోవుచున్నామనిరి.

రైతులకు ప్రధానమంత్రి ఉపన్యాసము.

"బీదవారి బీదతనమును పోగొట్టుటకే కాంగ్రెసు మంత్రిపదవుల స్వీకరించినది. రైతులగు మీకష్టములు దుర్భరమైనవి. జీవితము మీకు సుఖతరమగునట్లు చేయుటకు నాసాయశక్తుల పాటుబడెదను. మంత్రులు ప్రజాసేవకులు. ప్రజలు దేశ చట్టములను పాటించియు, సహకారము కలిగియుండియు మంత్రివర్గ మీ కార్యభారము నిర్వహించుటకు తోడ్పడెదరుగాక"

శాసనశభలో ప్రభుత్వము వారవలంబించు కార్యక్రమము విషయమై ప్రధానమంత్రి పంటుగారు గావించిన ప్రకటనలో కాంగ్రెసువారిచే నాదేశింపబడినట్లు, కరాచీ కాంగ్రెసులో ప్రజల ప్రాతిపదిక హక్కుల విషయమై గావింపబడిన ప్రకటను యెల్లపుడు గమనించుచుండెదమని తెలిపిరి.

బొంబాయి

అక్రమసంఘములని ప్రకటింపబడిన 227 సంఘములపై నిషేధములను తొలగించిరి.

పత్రికలవద్దను, ముద్రణాలయములవద్దను, [illegible] కొన్న ధరావత్తులను తిరిగి ఇచ్చి వేయవలెననిరి.

ధరావత్తు చెల్లింపవలెనని ముద్రణాలయములు, పత్రికలపైన జారీచేయబడిన ఉత్తర్వులను రద్దు జేసిరి.

గాంధి వైస్రాయి సంప్రతింపులు

—(:o:)—

గాంధి మహాత్మునితో సంభాషించుటకు రాజకీయకలాపము ప్రస్తుత సీమియు లేకపోయినను, గాంధిజీ పరిచయమును కలుగజేసుకొన కుతూహలత కలదని వైస్రాయిగారు గాంధిజీకి ఒక లేఖ వ్రాసెను. ఖాన్ అబ్దుల్ గఫూర్ ఖానుగారు సరిహద్దురాష్ట్రములకు పోగూడదనియుండు నిషేధపు ఉత్తర్వుమగురించియు, తానుకూడ ఆరాష్ట్రమును పోదలపెట్టిన విషయమును గురించియు గాంధిగారు వైస్రాయిగారితో సంప్రతింప తలంచియుండుటచేత వైస్రాయిగారి ఆహ్వానమును గాంధిజీ అంగీకరించి యీనెల 4 తేదీన వార్ధా నుండి ఢిల్లీవెళ్లి 11 గంటలకు తనకార్యదర్శితో కూడా రాజప్రతినిధి మందిరమునకు వెళ్లెను. రాజప్రతినిధిమందిరమునకు వెళ్లుటకుముందుగ గాంధిగారు బసచేసిన హరిజన కాలనీలో గాంధిజీ, జమ్నలాలు బజాజ్, ఆచార్యకృపాలిని, మరి కొందరు కాంగ్రెసునాయకులతో ముచ్చటించిరి.

గాంధి-వైస్రాయి సంప్రతింపులు ఒకగంట కాలము జరిగెను. గాంధిజీ అభిప్రాయములను వైస్రాయిగారు పరిహద్దురాష్ట్ర గవర్నరునకు తెలిపెదననిరి.

1932 లో గాంధిజీ అప్పటివైస్రాయి విల్లింగ్డన్‌గారితో తామరాదుపై నీటిపెల్ల కలకబారియున్న రాజకీయ వాతావరణమును గురించి సంప్రతింపకోరగా దర్శనము నిరాకరింపబడెను. నిర్బంధముచేత, అధికారబలముచేత కాంగ్రెసును అణచివేయగలమనితలచిరి కాని కాంగ్రెసు ప్రతిఘాతియుని హృదయమున ఆవరించుకొని యుండుటచేత విల్లింగ్డనుగారి వ్యూహాలన్నియు ఉదయభానునిముందు మంచువలె పటాపంచలైపోయినవి. ప్రస్తుతము సంప్రతించుటకు రాజకీయకార్యములు ఏవియు లేకన్నను, వైస్రాయిగారు గాంధిజీతో సంప్రతింప యిచ్చగించుట అవసరమని గుర్తించుట చాలప్రాముఖ్యమైనది. ఎన్నటికైనను కాంగ్రెసువారితో ముఖాముఖి సంప్రతింపక భారత రాజకీయ ప్రశ్నలు పరిష్కరింపజాలుట కష్టసాధ్యమని వైస్రాయిగారు గుర్తించియే గాంధిజీకి యీఆహ్వానము పంపిరని వూహించవచ్చును.

గాంధిగారికి యూరోపియనుల మోటారులు.

ఢిల్లీనవదలి వెళ్లునప్పుడు రైల్వేస్టేషనుకు పోవుటకు తగినసావకాశము లేనప్పుడు ఒకయూరోపియను తనమోటారును గాంధిజీకిచ్చి దానిలో వెళ్లమనికోరెను. త్రోవలో యీమోటారు పైబడగిలెను. అప్పుడు ఆదారిన వెళ్లుచుండిన మరొక యూరోపియను మోటారును ఆపుమని గాంధిగారితోనున్నవారుకోరిరి. ఆయన మోటారునాపి, గాంధిజీని ఆమోటారులో క్షేమముగపంపిరి. మోటారులను యూరోపియనులు యివ్వకపోతే గాంధిగారికి రైలు దొరకకయుండదు.

మధ్యరాష్ట్రాలు

మంత్రులకు కార్యదర్శులు నియమింపబడలేదు.

అసెంబ్లీ సభ్యులకు జీతము లనవసరమనిరి.

అసెంబ్లీసభ జరుగు రోజులలో పూర్వపురీతిని అలవెన్సు గైకొందురు.

భూమిశిస్తుగాని, తక్కువబాకీలుగాని, వసూలుచేయునపుడు కష్టపరిస్థితులలో నిర్బంధమైన కఠినమైన చర్యలు అవలంబించరాదని జిల్లాఅధికారులకు ఉత్తర్వులు పంపబడెను.

వెంకటగిరివారి ఆగ్రహము

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి చర్యపై [illegible]సనం.

వెంకటగిరిలో 1-8-37 తేది కమతం వల్లున్న గంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో యీక్రింది తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానోపపాదకులు, అనువాదకులు, రాయిపోగ్రామును నడిపిన వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి చర్యను తీవ్రంగా విమర్శిస్తూ మాట్లాడిరి.

తీర్మానము.

తే 31-7-37 ది నాడు శ్రీయుత యమ్. యమ్. రాయిగారు వెంకటగిరికి 11 గంటలకు విచ్చేయునట్లు రాయిగారి టూరును (కార్యక్రమమును ఏర్పాటుచేసిన కార్యవర్గమువారు) ప్రకటించియుండిరి. షుమారు 10 వేలమంది జనము స్త్రీలు బిడ్డలు సహా వెంకటగిరికి ఒక మైలుదూరమున యుండు రాజనివాసబాగ్ యందు 11 గంటల మొదలుకొని సాయంత్రము 5 గంటలవరకు వేచియుండియు వెంకటగిరి ఆహ్వానసంఘమువారు భోజనవసతులు యితర ఏర్పాట్లు బహుధనప్రయాసలకు లోనై చేసియుండియు పై కార్యవర్గమువారి అవకతవకలవలన శ్రీయుత రాయిగారు వెంకటగిరి రాజాలక్ష్మాయిరి. యీ 10 వేల ప్రజలకు ఆశాభంగము కలిగించినందులకు కార్యవర్గమువారి నిరంకుశప్రవర్తనలు యీసభవారు నిరసించుచున్నారు" —ఓ. వి.

కారణం చెప్పగలరా?

గత ఉత్తరజిల్లాబోర్డు మీటింగునాడు కాకలి వెండెం చంద్రయ్య యింటి యంగ్రోచ్ మెంటు విషయంలో కాంగ్రెసు పార్టీమెంబరు తిరుమల కొండారెడ్డిగారు తనపార్టీవారితోకూడా ఓటు చేయక జస్టీసువారితోకూడా ఓటుచేయడానికి కారణం ఎవరన్నా చెప్పగలరా?

* * *

వైస్ప్రెసిడెంటు చెంచయ్యనాయుడుగారు అంత వాచాలత్వం లేకపోయినా విషయంమీద సమగ్రంగా మాట్లాడలేక్తి, సరుకు, ఊండీకూడా చకపకలాడించకుండా మూగదేముడిలాగ నోర్లు గిల్లుకుంటూ కూర్చోడానికి కారణం ఎవరన్నా చెప్పగలరా?

* * *

5 తేది వుదయం నెల్లూరు కాంగ్రెసుప్రెసిడెంటు యింటిముందర వుదయం 8 గం॥ నుంచి 10 గంటలవరకు ఫోర్మెను, కమీషనరు, యింజనీరు, హెల్తుఆఫీసరు, టౌన్ప్లానింగ్‌ ఇన్‌స్పెక్టరు వగైరాలు పారాకాయుటకు కారణమెవరన్నా చెప్పగలరా?

* * *

మొన్నటి ఉత్తరబోర్డుమీటింగుకు రెడ్డిగార్లు ముందు నోయించన్నా, అబ్బాయినాయుడుగార్ల పాదాలు ఒకటికే రెండుసార్లు ప్రణామాలు చేసిమెరత్రొక్కడానికి కారణమెవరన్నా చెప్పగలరా?

* * *

నెల్లూరు కార్పొరేషన్ పంప్సు [illegible] జేసి [illegible] రంగులతోటి [illegible] యింకను ఖర్చులు మొట్టకుండుటకు కారణమెవరన్నా చెప్పగలరా? —కబుర్లరాయుడు.

కాంగ్రెసుమాతా! రక్షించుము!!

—(:o:)—

వెంకటగిరి ఓటిచెరువుల జాబితా

శివరా[...]ని పేట చెరువు.

కలెక్టరువారి [...]యపట్నం మధ్యస్థం వినకుండా కొరంకేశారు రైతులపిటీషను. పోస్టు రాకాపోయి వందలుకొని లేవి చేతులు రధూడించుకొని వర్షాలు పడరైతులు. తిరుగా కలెక్టరుదగ్గర మళ్లీ ఒకపిటీషను పెట్టబడియున్నది. ఇంతా చెరువు రిపేరు చేయుమనే శిస్తులుమాఫీ చేయుమని కాదు.

కంకిణాలపాటి చెరువు

నెల్లూరుకు 150 మైళ్లలో ఉందియీ చెరువు. దీనికట్టయుద్ధంలో చిల్లులబడ్డ రైనిరుడి కొరీరంమారిరి జల్లైడకొండలు పడిపోయింది. మనవులు, పశువులు, రహస్యపద్ధతులు వృధాఅయినవి. చట్టాన్ని చేతబట్టుకొని కలెక్టరుసాహెబుకాడ బడ్డారు. మారా భారం, వ్యయప్రయాసలు భరించగలరా రైతులు. ఈలా ఏడుస్తున్నారు నెత్తినకొంగేసుకొని.

ఉప్పలపాటి చెరువు.

ఇది నెల్లూరుకు రెండువందల మైళ్లలో ఉంది. 18 ఏండ్లనాడుచెరువు తెగింది. అర్జీలు, ఆ.రాలు, ఓట్లు, అన్ని సమర్పించుకొన్నారు ఆవేదనంతే లోనుంచె! అన్ని నిష్ఫలంఅయినవి. వందలవందలు ఖర్చుపెట్టుకొని ఈనిర్భాగ్యపురైతులు 200 మైళ్లు వచ్చి వ్యవహారంచేయగలరా? అట్లాకుంగి కుమిలి, కృశించిపోతున్నారు ఏళ్లతరబడిగా! కాంగ్రెసు దేవతా, నీకొరాన్యాయం ఏంజేస్తావోతల్లీ!

వెలికంటి చెరువు.

గతసంవత్సర 800 రడికెలు కట్టమీద వేసి చెరువుతెగకుండా కాపాడుకొన్నారు గ్రామస్థులు. వీరు ఓట్లు, నోట్లు సమర్పించుకొన్న విధేయులే!

— ఒకరైతు.

మంగలివాడి చలివేంద్ర

యిది పెంచెలుకోనలో తిరువాళ్లరైలులో వెళ్ళొస్తారు. దీన్ని చలివేంద్ర అనేదానికంటే గొప్పవారు, చందాలు యిచ్చినవారి నిమిత్తం ఏర్పరచబడ్డ వసతిగృహం అంటే బాగుంటుంది. రామ! రామ!! పేద బిక్క చచ్చినా గొంతులో గుక్కెడు మంచినీరు పోయరయ్యా! అన్ని సౌకర్యాలు భాగ్యవంతులకే.

యికనైనా ధర్మకర్తలు లోకాన్ని గమనిస్తే మేలు!

—ప్రేక్షకుడు.

బేస్తవారపేట.

వరదరాజమ్మ గ్రంథనిలయం.

గ్రంథాలయ జనరల్ బాడీ మీటింగు 1 తేది జరిగింది. కార్యనిర్వాహకవర్గాన్ని ఎన్నుకొన్నారు. నూతనమంత్రివర్గాన్ని అభినుతించారు.

వి. సుబ్బరాయుడు
కార్యదర్శి.

మల్లాం - నెల్లిపూడికి మారింది.

మల్లాం తాలూకా ఆఫీసు నెల్లిపూడికి మార్చింది కొత్తప్రభుత్వం.

క్రొత్త రాచరికంలో మార్పులేదనే ధాంధనులకు యిలాంటి మహోత్తమ మార్పులు కండ్లకు కనపడటంలేదా?

చేతగాని రాజబంధువులకంతా ఉన్నతోద్యోగాలివ్వనప్పుడైనా లోకం గమనించదా యీ అపూర్వ ప్రతిభాశోభితాన్ని.

—సంచారి.

ఇంకా కొనూపిరుంది

నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్ వ్యవహారం.

నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్లో జరిగిన అవకతవకలు విచారించుటకుగాను నియమింపబడిన డిప్టిడైరక్టరు ఆఫ్ పబ్లికు యిన్స్ట్రక్షన్ గారగు శ్రీ సదాశివరెడ్డిగారి రిపోర్టు గవర్నమెంటు భవనం చేరింది- ప్రభుత్వంవారు కౌన్సిల్ పరిపాలనా నివేదికనుగూర్చి తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారట-

న్యాయపరిష్కారమే జరుగుతుందని ఎందుకు ఆశించకూడదు?

చాకలవీధి బడి!

అక్కిపెన్నకోటలో మూడు నెలలవాడు చేరాలు పెట్టించుకొనిగూడా ఆఅయ్యవారికి జీతమిట్ట కెప్పకుండా మొత్తంమొత్తం జేబులో పెట్టుకొని వెళ్లావచే! ఇక స్పెషల్ టైంలో యితరపిల్లలను తెచ్చి చూపుడుకు నిలబెట్టి నిరాకరించిన పాపమేనా యితడుచేసింది?

దాన్నితిన్నగా క్రిమినల్ కోర్టుకు ఎక్కించావు, దీన్ని కాస్తా సివిలుకోర్టుకులాగతావా ఏమిటి?

కాంగ్రెసుమంత్రులారా! ఎయిడెడ్ స్కూళ్లలో నిజంగా పిల్లలుండేరు, చదువులేదండోయ్! అంతా హంబక్! అక్కడసమర్పించి గ్రాంట్లు తెచ్చుకోవడం, ఇక్కడటీచర్లనోట మట్టికొట్టి మేనేజర్లు దిగమ్రింగడం, ఇదీ జరుగుతున్న ఇంద్రజాలం!

ప్రజలడబ్బు యిలావృధా తగులబడిపోతున్నది.

—రహస్యవేది

తిమ్మసముద్రం.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఆదేశానుసారం ఆగస్టు 1 తేది దినోత్సవం వైభవంగా జరుపబడెను. సాయంత్రం సభలో అచ్యుతుని గోపాలరావుగారుపన్యసించిరి.

గ్రామ కాం[...]ంఘము, రైతుసంఘాన్ని స్థాపించుటకు తీర్మానించిరి.

—[...]చ్చయ్య.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు
40 సం॥లుగాప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలముబాధానివృత్తిని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపోటులను బాపును, పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్ల పోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,
మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు
గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు
చిన్నబజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడు. విలువగల కమలములతో నగలు తయారుచేసియివ్వబడు.

చేతిపనుల వర్తక రహస్యబోధిని
50 రూపాయలనుండి 500 రూపాయలవరకు
నెలకు సంపాదింపవచ్చును.

కూలివాడు

చేతిపనులు నేర్చుకొని స్వశక్తిచే

ఈ పుస్తకములో అనేక విధములైన సబ్బు దినుసులు, సెంట్లు, అత్తరు, వెంట్రుకలు పెరగడమునకు తైలములు, హేరాయిలును, పప్పర్ మెంటు, వార్నిష్, వర్ణములు, లక్కకోపులు పన్నీరు, మర్బత్తు, ఎరేటెడ్ వాటర్సు, మైనపువత్తులు, కర్పూరం, అద్దము, మంచుగడ్డ సిరా దినుసులు, గిల్టు యిచ్చేవిధము, చాయ వేయు విధము, రంగులు జేన్ లయిన్, కస్తూరి, [illegible], రొట్టి, బిస్కట్లు, కేకు, ఐస్ క్రీము, బలపం, బూట్ పాలిష్, ఊదుకడ్డీలు, ఓమంవాటర్, అగ్గిపుల్లలు, కాగితము, పెన్సిలు, పల్లుపొడి, లేహ్యము, తైలము, మాత్రలు పోటోపట్టుట, రైను జింకుప్లాకులు చేయుట మొదలగు అనేక చేతిపనులు యంత్ర సంబంధము నిభిలపింపక సాధారణముగ సులభముగ అందు ముఖ్యముగ లాభదాయప్రదముగ తయారుచేయ వీలుపడగల పద్ధతులు, 400 ల 200 పేజీలు పెద్ద పుస్తకము. వెల రు 1. పోస్టుఖర్చులు అ. 6. మహారాజ పుస్తకశాల 12, అరుణాచల మొదలివీధి, 18 జి. టి. మదరాసు.

ధనికుడయ్యెను

దిసౌత్ ఇండియా కోఆపరేటివ్ యిన్సురెన్సు సొసైటిలిమిటెడ్, మద్రాసు.

ప్రభుత్వంవారి పరిపాలనలోయుం[...]ర్లారుగారి తనిఖీలోబడి పని చేయుచున్న ప్రజాసంస్థ! ఇది [...] ఆడిటు చేయబడుచున్నది! ప్రీమియముగేట్లుకి [...] యున్న వ. పాంలీసాదుల కుటుంబములకును, [...]డియున్నవారికిని పరి పూర్ణరక్షణ [...] ఈసంస్థలో పాల[...] క్షేమ [...]ము.

వివరములకు:—

శ్రీరామ బ్రదర్సు,
ఏజంట్సు, నెల్లూ[...]

సెక్రెటరి,
పోస్టుబాక్సు 183, మ[...]

గాంధి మహాత్ముని సలహాలు.

—:o:—

కాంగ్రెసు మంత్రులకు

జూలై 31 తేది హరిజనపత్రికలో గాంధి మహాత్ముడు ఇట్లు వ్రాసెను:—

మద్యపాన నిర్మూలనము.

కాంగ్రెసువారు ఆరురాష్ట్రములలో మంత్రి పదవులను స్వీకరించిన 1937 జూలై 14 తేది నుండి మూడు సంవత్సరములలోపుగ మద్యపానము పూర్తిగా నిర్మూలింప జేయవలెను. ఇందువలన వచ్చు ఆదాయము తగ్గిపోవునని మంత్రులు లెంతమాత్రము ఆలోచింప కూడదు. మద్య

పాన నిర్మూలనమువలన పోషకులుగా వున్నవా రందరును చురుకుగా పనిచేసి బాగుగ ధనమార్జింప గలుగుదురు. అందువలన దొరతనమునకు పన్నులు సరిగా వసూలగును. మద్యపాన నిర్మూలనమునకు ఇండియాలోనున్న సౌకర్యములు మరెచ్చటను లేవు.

రైతులు

రైతుల దుస్థితిని తొలగించవలెను.

విద్యాభివృద్ధి.

కల్లుసారా మున్నగు విషావస్తువులమీద వచ్చెడి ఆదాయమును విద్యాభివృద్ధికి వెచ్చించుట మిక్కిలి అనుచితము. మనదేశమున ధనవంతుల సంపదలపైన పన్నులు సరిగా విధింపబడుటలేదు. కాన వీటిపైని పన్నులనువేసి ఆ ఆదాయమును విద్యాభివృద్ధికి వినియోగించవలెను. ఇంగ్లండులో నిర్ణయించబడిన మొత్తమునకు పైబడిన సంపదమీద 100 కి 70 వంతున పన్ను వేయుచున్నప్పుడు మన దేశమున ఇంకను హెచ్చుగానే పన్ను వేయదగును. ప్రాథమిక తరగతులనుండియు బిడ్డలకు చిన్నచిన్న చేతిపనులను నేర్పుచునే యుండవలెను. ఆరీతిగా ప్రతిపాఠశాలలోను బిడ్డలు తయారు చేసిన వస్తువులను విక్రయించుటవలన చాలధనము లభించగలదు. అది ఉపాధ్యాయులవ్యయములకు సరిపోయినను ఇందులకు వస్తువులనన్నిటిని ప్రభుత్వమువారే కొనుచుండవలెను. గోదుమగింజలను గోదుమచిట్టును వేరు వస్తువులు బిడ్డలు గుర్తింపగలుగువరకును వారికి అక్షరములు గుణింతము మున్నగునాటిని నేర్పకూడదు. అటులచేసినచో ఇప్పుడు ...రు వత్సరములో నేర్చుకొనగలుగుచున్న విషయములను ఒకసంవత్సరములోనే బాగుగా నేర్చుకొనగలుగుదురు.

...ప్పుడు మెట్రిక్యులేషను తరగతిలో నేర్పు...న్న విషయములన్నిటిలోను ఇంగ్లీషుతప్ప ...గాటినన్నిటిని ప్రాథమిక పాఠశాలలలోనే ...ను. ఇందువలన కళాశాలవిద్యలో గొప్ప...తి, అవిద్య జాతీయులకు బాగుగా నుప...లదు. మెకానికలు, ఇంజనీరింగు ...లు 6 దవలెను. ఆయాపరిశ్రమల ...ల ట్రెయినింగుకు పంపి వారి ...భరించుచుండవలెను. ఈరీతిగా ... ఇంజనీరింగు కాలేజీని, వస్త్ర... యేర్పరుపవలెను. ...కలీలను నేర్పరు ...శాలలకు సంబం

చెరసాలలు

చేతితో నూలువడకుట, చేతిమగ్గములపైన బట్టలునేయుట మున్నగుపనులు ప్రతిజైలులోను జరుగుచుండవలెను.

ఖైదీలను ప్రేమతో చూడవలెనుగాని వారు నేరములుచేసిరని వారిని నీచముగా చూడ కూడదు.

ఉప్పు.

ఉప్పు భారతప్రభుత్వమునకు సంబంధించినదైనను, ప్రజలు ఉప్పుతీసికొనుటకు భారతప్రభుత్వమువారు అనవసరములగు నిరోధములను కలిగింపకుండ రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసుమంత్రులు చాల శ్రద్ధ వహించవలెను.

—

ఇచ్ఛాపురం తాలూకా రైతు సేవకులసభ.

—

వైసథ గతనెల 28 తేది దుక్కా సూర్యనారాయణరెడ్డి గారధ్యక్షతన సోంపేటయందు జరిగెను. తాలూకానుండి సుమారు వందమందిగా రైతునాయకులు, సేవకులు ప్రతినిధులుగావచ్చిరి. తాలూకా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు శ్రీ బెందాళం లక్ష్మీనారాయణగారు, తలతంపరమ్మా జలంత్రి మున్నగు జమీందారీ గ్రామాలలో జమీందారుల జబర్దస్తీ లవల్ల రైతులెవిధంగా దారుణమైన బాధలకు లోనగుచున్నారో తెలిపిరి. మాణిక్యపురం రవిమ్యాక్టర్కా సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ గౌరంగసాహుగారు, కార్యదర్శిగారు తమప్రాంతమందు రైతులెంతగా మొరపెట్టుకొనుచున్నను చెరువు మరామత్తులపట్ల ప్రభుత్వోద్యోగీయులు ఉదాసీనము వహించుచున్నారనియు, పంటలకు విశేషనష్టము కలుగుచున్నదనియు, ప్రభుత్వ రక్షణ లేనందువలన కౌబ్బెరపరిశ్రమకు అపారనష్టము కల్గుచున్నదనియు, మొదలగు విషయములు గురించి తెలిపిరి.

అధ్యక్షులు తన ఉపన్యాసమందు రైతాంగమునొక్క కష్టములు పూర్తిగా తొలిగించుకో వాలంటే గ్రామగ్రామములలో రైతుసంఘాలు నెలకొల్పి ఆసంఘముల ద్వారా ఆందోళన జరిపించి రైతులలో ఐకమత్యాన్ని కలుగజేసి సంఘశక్తి ప్రకటించినగాని రైతు సుఖసౌఖ్యములు పొందలేడని చెప్పెను.

—

కానీ కరపత్రాలు— ప్రతివారం

అగస్టు 15 నుంచి

కార్మికుల్లో   కర్షకుల్లో

నిరుద్యోగుల్లో దరిద్రుల్లో

నిద్రిస్తున్న శివశక్తుల్ని మేల్కొల్పడానికి-వారానికొక కరపత్రం వెల్వడుతుంది.

*

ఆంధ్రదేశానికి చిరపరిచితులైన ప్రముఖుల రచనలు వెలువడుతవి.

*

ఉపయుక్తమైన రచనలు ఎవరైనా పంపితే ప్రచురిస్తాం.

*

ఆంధ్రదేశం అంతటా ఏజెంట్లు కావాలి.

వివరాలకు:—

రాగానంద్,

కిషాన్ & కో.,

బెజవాడ.

—

"ఢంకా"

—

ప్రకటన.

"ఢంకా" యికముందు ఆకర్షణీయమైన సయిజులో వారపత్రికగా వెల్వడింపబడును. దీనిలో రాజకీయ మత, సాంఘిక వ్యాసములును, కథలను, తదితరవిషయములను ప్రజానురంజకముగు నైజాలో ప్రకటించబడును. దీనికి శ్రీ ఎస్. బ్రిహ్మగారు రాజకీయ వ్యంగ్య చిత్రములును, తదితర చిత్రములును వ్రాసెదరు.

వివరములకు:—

"ఢంకా" కార్యాలయం,

67, నాటుపిళ్లయార్ కోవిల్ వీధి,

జి. టి. మద్రాసు.

—

"సుఖ" వారపత్రిక.

—

బెజవాడ సిటీ వెల్ఫేర్ సంఘకార్యదర్శి పి. హెచ్. రంగారావుగారు "సుఖ" అను ఒక తెలుగు వారపత్రికను ప్రకటించుటకు డిక్లరేషన్ కోరిరి.

*   *   *

హిందీపరీక్షలు . గుడివాడ

—

దక్షిణభారత హిందీ ప్రచార సభయొక్క యాజమాన్యమున జరుపబడు నున్న భాష, మధ్యమ ప్రాథమిక హిందీ పరీక్షలు తా 12-9-1937 న జరుగనున్నవి. గుడివాడ కేంద్రమునందు పాల్గొను విద్యార్థులు సదరు అప్లికేషన్లను దిగునన్నిర్ణయింపబడిన శుల్కములతో తా 21-8-1937 లోగా మాకు అందజేయగోరుచున్నాము. రాష్ట్రభాషః- రు 3-0-0 లు, మధ్యమః— రు ...-0-0, ప్రాథమిక రు 0-8-0 లు. దరఖాస్తులు మాకుగాని, సభ కార్యాలయమునకుగానీ వ్రాసిపంపవచ్చును.

మల్లెల వెంకటేశ్వర్లు,

సభా (మద్రాసు) సహాయక ప్రచారకులు.

—

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో

E. P. No 94/36

O. S. No 32/32

1. అల్లూరి చినబాపన్న వగైరా— వాదులు

1. శ్రీరాజా వెలుగోటి వెంకట కుమార క్రిష్ణ యాచేంద్ర బహదూరువారు వగయిరా— } ప్రతివాదులు

వాదుల తరపున ప్రచురపర్చిన నోటీసు

ఈ నెంబరు వాదులు పొందియుండు ఆయుకం డిక్రీనిబట్టి యీదిగువ కనుపర్చిన ఆయుకంఆస్తులు నెల్లూరుజిల్లా కోర్టువద్ద తే 28-8-37 దీ యేలం నిమిత్తం వాయిదా వేయబడియున్నది. కొనుగోలుదార్లకు వివరములు కావలసిన వాదుల ప్లీడరుగారి వద్ద తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆస్తి వివరం.

నెల్లూరుజిల్లా

1 కుర్రావారిపాలెం 2 మద్దూరిపల్లె శ్రోత్రియం	సర్కారుపాటు	రు 20,000
3 బండేపల్లి శ్రోత్రియం	,,	రు 5000
4 పూట్లపాలెం	,,	రు 4000
5 మలిచేడు	,,	రు 6000
కవులుకట్నం సంగి కి రు 32-8-0		
6 నాయుడుపాలెం	,,	రు 15000
7 యల్లావరుపల్లె		రు 2000
8 చిత్తూరుజిల్లా జగ్గరాజుపల్లె		రు 4000

మామిడిపూడి రామక్రిష్ణయ్య,

వాదులప్లీడరు, నెల్లూరు.

తే 3—8—37.

గ్యారంటీ   గ్యారంటీ

సంగీత పాఠకులు

డ్రామా యాక్టర్లు సేవింపదగిన

గంధర్వ కిన్నర స్వరామృతం.

గానకళ నభివృద్ధికి తెచ్చుటయందీ మందు అమృతతుల్యం, ఆశ్రిత కల్పతరువు. మృదుమధుర స్వరగాత్రసంధాయిని బొంగురుగొంతుక కలవారి పాలిటి కల్పవృక్షమై ఆశ్చర్యకరముగు కోకిలస్వరమును సృష్టించుటయందు దీనికిదియేసాటి. ఫలము లేదని బుజువుపరచిన డబ్బు వాపసు చేయబడును. 15 దినములకు సరిపడు డబ్బా 1-కి రు 2—0—0.

(పోస్టేజీ ప్రత్యేకం)

శ్రీవాణీ అండ్ కో, అగ్నిపురం.

వాల్టేరు ఆర్. యస్.

మదనకామేశ్వర లేహ్యాం

—

బలహీనుల పాలిటి సంజీవి. మేహము, నిస్త్రాణ నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచిబలమును, కాంతిని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులములు డబ్బీ రు. 1—4—0.

రోజాపుష్ప లేహ్యము

అజీర్ణము, గర్భవాయువు మలబద్ధమును ఖడించి కాలవిరేచనమును చక్కగా కలిగించును. 15 తులముల డబ్బీ రు.0—10—0 ఇంకా అనేక ఔషధములు కలవు. కోరిన క్యాటలాగు యుచితముగా పంపెదము. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. ఏ. అండ్ కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి— నెల్లూరు జిల్లా.

పిఠాపురం ఎస్టేటు రైతు దుర్భర స్థితి

జాయింటు పట్టాలు.

జాయింటుపట్టాలు గల రైతులు అనుభవించే దురవస్థ చెప్పనలవికాదు. ఒకపట్టాలో యిద్దరు రైతులున్నారంటే, ఆయిద్దరికి పోట్లాడుకొనడం లోను, ఆర్జీలు పెట్టుకొనడం లోను ఎంతమాత్రం కొదువలేదని చెప్పవచ్చును.

యీ జాయింటుపట్టాలవల్లగదా యిలాంటి ముప్పులు కలుగుతున్నాయి అని విడదీయండి అని అర్జీలిచ్చుకుంటే వినే దిక్కులేదు. ఈమధ్యపట్టాలను విడదీయడంకోసం రైతులు చేసిన ఆందోళనవలన కొంత తంతుజరిగేదిగాని యీమధ్య పట్టంరాజా గారిమీదకు నిలబడి ఓడిపోయిన పిఠాపురం మహారాజావారి యెలెక్షనులోనుంచి పట్టాలను విడదీసే తంతు ముగించినట్లు కనబడుతూంది. ఎందుచేతనంటే పిఠాపురంలో గవర్నమెంటువారు పెట్టిన ల్యాండుమార్టుగేజిబ్యాంకులో రుణంకోసం ధరఖాస్తులు చేసిన యెస్టేటురైతులకు జాయింటుపట్టాలుండుటచేత అప్పునుయివ్వక నిరాకరించి నట్లున్నా పట్టాలను విడదీయుమని యెస్టేటుకు అర్జీలిచ్చుకుంటే చూతాంగనైనా లేకుండా వుంటూన్నదని రైతులు దుఃఖించుచున్నారు.

గ్రామపోరంబోకులు.

వేరొక అన్యాయం ఏమిటంటే! పిఠాపురంయెస్టేటులోని బంజరు, పోరంబోకు, శ్మశానవాటిక, కమ్యూనల్ పోరంబోకు, గ్రామ మధ్యస్థభూమి మొదలైన వాటిని నిరంకుశత్వంగా తమవార్కుల భుక్తములలోనికి తెచ్చుకుంటూన్నారు. అందుండే వృక్షములయొక్క ఫలాన్ని, మొదళ్లను, కసవును, వేలం వేయిస్తూన్నారు. ఇవి ఎవరైనా తగుమనుష్యులు అట్టిస్వాధీనం అన్యాయమని సలహాయిచ్చినా, అడ్డుతగిలినా వారిమీద అలిగి వలిగి పోయేటట్లుగా సివిలు క్రిమినలు చర్యలను జరుపుతారు. యెస్టేటువారి ఎంతటి అనుగ్రహపాత్రులే అయియున్నను మరుక్షణంలోనే మహారాజావారితో మహావిరోధివర్గంలో చేర్చి చెప్పుటకు పూనుకొంటారు

చెట్లహక్కు.

ఇంకొక అన్యాయం ఏమిటంటే! చిరకాలం నుంచి రైతు హక్కుకు, అనుభవానికి ఎట్టి అభ్యంతరంలేకుండా వుంటూన్న చెట్లయొక్క హక్కును మహారాజావారిమధ్య రెండేండ్లనుంచి స్వాధీనం చేసుకొని వేలంకు పెడుతూన్నారు. పాపం నదురు బెదురు కలిగిన రైతులు మహారాజావారి కోపానలానికి భయపడి గత ముప్పది నలుబదేండ్లనుంచి తమ భుక్తములోనేయున్న దైనప్పటికి వేలానికి ఒప్పుదలచీటి వ్రాసియిస్తున్నారు. మహారాజావారు యీమధ్య ఎన్నికల్లో టీపిలువు పార్టీ ఆశయాల్ని చెప్పేటప్పుడు రైతులు కష్టములను నివారిస్తామని బుజ్జగించేవారుగదా! ఏదీ తమ ఎస్టేటులో గత ముప్పది నలుబదేండ్లనుంచి తమ భుక్తములో వుని చెట్లను నిర్బంధించి రైతుల వద్దనుంచి వేలానికి లాగుకొని వేలంవేయుచున్నారయ్యా! అని దివానుగార్ని ఎప్పుడైనా చీవాట్లు పెట్టేరా! మహారాజావారు నిజంగా టీపిలుపార్టీ ప్రణాళిక ప్రకారం నడిచేవారే అయితే, నేను కొన్ని గ్రామములయొక్క పేర్లను యిస్తాను, స్థలపరిశీలన చేయండి, అందులోవున్న చెట్లను కుమారుయీనాటిపుంతలన్నిటిలో ఎందుకు వైతే రైతే అనుభవిస్తూన్నట్లుగా రుజువుచేస్తాను. అధికారాన్ని అన్యాయంగా రైతుపద్దనుంచి లాగుకొన్నందుకు దివానుగారితో లేక ఇతరఆఫీసర్లతో ఎవరితో, వైరానికి కారకులైనవారితో దండించి బర్తరఫు చేస్తారా!

చెరువుల వేలం.

మరి యింకొక ఘోరఅన్యాయం ఏమిటంటే! పంటచెరువులను మైరుసస్యానికి వేలంవేయించడం ఆలాగు వేలంవేయించిన చెరువులలోని నీటిని కార్తీకశుద్ధపౌర్ణమికే చెరువులో ఒక్కచుక్కయినా నీరులేకుండా తీసేస్తారు. అప్పటికింకా వరిసస్యం కోతకురాదు. పంటచెరువు అయియుండి పంటలకోసం ఉండవలసిన నీటిని కోతలు కాకుండానే తమరాబడి పెంపుకోసం రైతులకు తీరని నష్టం కలిగిస్తూన్నారు. కాలమనుకూలంగా వుండినప్పటికి చేతకేతల, యీచెర్యలను మైరుసస్యానికి వేలంవేయడంవల్ల నీటిని పోగొట్టి నీటి కఱవును తీసుకొస్తూన్నారు పంటచెరువులలో కొన్ని తరుగతులున్నాయని కొన్ని చెరువులను జమీందారు అమర్కము జరిగించడానికి హక్కులేదని పూర్వమెంకప్పుడు జమీన్ రైతు పత్రికాధిపతులు ప్రకటించినట్లు జ్ఞాపకము. అట్టిహక్కు రైతులకు వుండేయెడల తాలూకాలో ఓట్లకొరకు ప్రచారం చేస్తూన్నప్పుడు కాంగ్రెసు కోసేది రైతుఅభివృద్ధి అని గంభీరోపన్యాసాలిచ్చిన డాక్టరు తనికెళ్ల సత్యనారాయణ, రావు అచ్చయ్యరావు, కొత్త కామరాజు, రావు వెంకటరావు, పుర్నేల సత్యనారాయణ, కాకర్లపూడి రావు వెంకటజగ్గారావు గార్లు రైతుసభలను జరిపి మైనవారిసిన అన్యాయాలను, హక్కులను కరపత్రాలమూలకంగా ప్రకటించి ఏల పాటుపడడంలేదో నాకు తెలియుటలేదు.

నువ్వుకు పన్ను.

మరియొక అన్యాయమేమిటంటే! దైవకటాక్షంవల్ల కోతలైన తరువాత సంక్రాంతి వెనుక ముందులో వర్షదేవుడనుకూలించి వర్షింపకేకేడంటే రైగులు దున్ని నువ్వులు జల్లుతారు. రెండోతడి లేకపోయినా రైతు తనభూదతనపు బాబాకరంవల్ల కష్టపడి జల్లిన నువ్వుచేనుకు కాలువబెంబడి వచ్చిన నీరువల్ల తడుపుకొని జల్లినాడని రెండోపంటక్రింద నీటితీరువాయి కావాలని యెస్టేటువారు గదమాయించి నోటీసు లిస్తారు. ఆనువ్వుచేను పండింతో ఎండింతో యెస్టేటువారికా విమర్శ అనవసరము. నువ్వులు చల్లినాడాలేదా! అనేదే వారికవసరం. అందుమీద నెత్తినోరు బాదుకుంటూ ధర్మదర్శనానికిలోటులేని దివానుగారింటికి వెళ్లి బాబయ్యా, రెండోపంటకని, నీటితీరువాయికని అదనపు అధికపు పన్ను కావాలని నోటీసులిచ్చేరు, కుంచెడో మంచెడో పండితే యింటిదాని మెళ్లో తాకట్టు పెట్టిన మంగళసూత్రం అయినావిడిపించుకోవచ్చునని నూకేను జల్లినానుగాని విస్తావారైనా రాలేదు, బాబయ్యా, దానికి పన్నా అనిబాధపెడితే ఏలాగని మనవిచేసుకుంటే తప్పదని చెప్పుతారు. ముందువెను కాడితే దావా దాఖలుచేస్తారు. అంతేగాని నువ్వుచేను వర్షానికి జల్లినాడో లేకాలువనీరు వల్ల తడిపి జల్లినాడో చూడరు. చెప్పితే వినరు, పండిందో యెండిందో గమనించరు. మనవిచేస్తే మాకేమీ అవసరంలేదంటారు.

ఈమోస్తరు దినదినదీనాలాపాలతో దరిద్రంతో తూగులాడే పిఠాపురం ఎస్టేటు రయితుల దురవస్థలను దూరదృష్టితో విమర్శించాలంటే చాలా గ్రంథం పెరుగుతుంది. కాబట్టి ముమ్ముందు ఎవే గ్రామాల్లో ఏయే అన్యాయాలు జరుగుచున్నవో తప్పీలుగా వ్రాస్తాను. కాంగ్రెస్సువారికిచ్చే సలహా ఏమిటంటే! పెద్దదయిన పిఠాపురం సంస్థానం ప్రజాభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్నప్పుడు దాన్ని ఎదుర్కోవాలంటే రైతులను మేల్కొల్పాలి. రైతులకు జమీందారులకు వుండే సంబంధాలను విమర్శించిచెప్పాలి. జమీందార్లు చేస్తుండే అక్రమ కార్యాలను అడ్డుకోవాలి. ప్రతిగ్రామంలోనూ రైతుసంఘాలను స్థాపించి తరిబీదుచేయాలి. అంతేగాని అవసరంవచ్చినప్పుడే రైతులవంక చూస్తే పలుకుబడి సంపాదించలేరు. ఇంతటితో విరమించి మరల యింకొకసారి పాఠకులదర్శనం చేస్తాను.

—పిఠాపురంరైతు.

అక్షరాక్షరానికి అర్థముగల "పంచాక్షరి"

జీవామృతము

జీవితోత్సాహము కలుగచేయును
వాజీకరణము
మృత్యువును దూరముచేయును
తనువునకు దార్ఢ్యము నిచ్చును
ముదమును కలిగించును

మధురమయ జీవనానికి అమృతమయమగు ఆరోగ్యానికి

జీవామృతము

ఆయుర్వేదాశ్రమం : మదరాసు.

ప్రొప్రయిటర్లు:- పి. సుబ్బారావు అండ్ సన్స్ కెమిస్ట్స్, ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

జమీన్ రైతుల రక్షణ.

"ఆకలి మాడిపోవుచున్నది
ఆలస్యంలేక పనిచేయుము.
సం॥రా॥ కాంగ్రెసుపార్టీ తీర్మానాలు.

రైతుల వెళ్లగొట్టరాదు
శిస్తులు హెచ్చించరాదు
బకాయీలు వసూలుచేయరాదు

సం॥రా॥ కాంగ్రెసుపార్టీవారు 27 తేది సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానాలుచేసిరి. యీసమావేశానికి జవహరిలాల్ నెహ్రూ, అబ్దుల్ కలాం ఆజద్ గారు కూడవచ్చి ఉపన్యసించిరి.

"రైతులకష్టములను మీరు తీర్చవలెను. వారిని దిగవిడువరాదు. రైతులకు ఆకలి మండిపోవుచుండగా మీరు ఆలోచనలతో ప్రొద్దుబుచ్చవద్దు. వెంటనే చర్య తీసికొనవలెను"

—జవహరిలాల్ నెహ్రూ.

* * *

పార్టీ తీర్మానం.

"ప్రభుత్వమువారి భూమిశిస్తు విధానము మార్పు జమీందారీ పరిస్థితులలో మార్పు వీటిని గురించి సమగ్రముగా చర్చించి ప్రభుత్వమునకు, జమీందారునకు, రైతుకుగల సంబంధమును నిశ్చయించవలెను. వీటికి సంబంధించిన బిల్లులు పైసమావేశమున కొనివచ్చుటకు నిర్ణయమైనదిగాన అంతవరకు జమీందారీరైతులను వెళ్లగొట్టుటకు రైతుభూముల గళపరుచుకొనుటకు శిస్తును హెచ్చించుటకు సంబంధించిన కేసులు, డిక్రీలఅమలు మరియు ఇతరవిధచర్యలు అన్నిటిని ఆపుచేయవలెను.

భూమిశిస్తు బకాయీలు విషయమున ప్రభుత్వము కఠినచర్యల నవలంబింపరాదు.

రైతుఋణములకు బిల్లువరకు వాయిదా

రైతులు ఋణదాతల కీయవలసిన ఋణములను పైసమావేశమున తత్సంబంధమగు బిల్లును కొనివచ్చువరకు వాయిదా వేయవలెను."

స్కాట్లాండునందలి నటులు దుస్తులు లేమి యందుననే సాధ్యమాయెదరనియు, 6 వ జార్జి చక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేకమున యీనాట్యము సాగెననియు. దీనిజూచి అనేకులు సంతోషించిరనియు తెలియుచున్నది. ఇట్టిదృశ్యములకు అలవడిన ఐరోపీయన్లు ఇండియాన కట్టుకొనుటకు బట్టలేనివారినిజూచి ఆసహ్యపడుచున్నారు.

---

3 వ పేజి కొరవ.

చాయ మూచి చేసిన రోదనము వినబడ్డది. ఇంతలో విరోపాయుద్ధ వికలాంగుల సహాయార్థము గవర్నరుగారి సాన్నిధ్యంలో ప్రదర్శితమయిన ఆటకానికి పోయివచ్చిన కిశోరబాలు కాళ్ల శబ్దం కూడ వినబడింది.

రామన్న చీకటిరాత్రుల నీడలవుకే ... చంద్రుని ఆవరించినవి. ఎగతాళికన్న క్రూరం దొత్తి పాదువు కదపటిమాటలు నిశ్శబ్దతనే ... ద్రుని చెవులలో మరలమరల గంటగొట్టిన ... డినవి. వివాహమేకాదా! బీనానుపాభ్యం ... కాన్నను చిరకాలముకాగదా! కాల ... మిడాగియున్నదో!

(సశేషం)

నక్కతోక పట్టుకొని గోదావరీదటం.

రా॥ సా॥ యం. ఎ. అబ్బాయినాయుడుగారి స్టేటుమెంటు ఇలాగుంది.

నెల్లూరుజిల్లాలో మార్చి 31 తేదిన ఇవ్వవలసిన గ్రాంటుచెక్కులు ఇంకను ఇవ్వలేదనియు, డిస్ట్రిక్టు బోర్డు కౌన్సిలు అధ్యక్షతపదవి ప్రెసిడెంటుగారికి తన పక్షంవారికి జిల్లాబోర్డు పంచాయతీ బోర్డు మొదలగు ఎన్నికలలో ఎక్కువగ వుపయోగపడుచున్నదే గాని, ప్రెసిడెంటుగారి శక్తిసామర్థ్యాలు కౌన్సిలుపరిపాలనకు ఏవిధంగా వుపయోగపడుటలేదనియు, కౌన్సిలుపరిపాలన నానాటికి క్షీణించి రాగానపడుచున్నదనీ, చక్కగా పరిపాలన చేయజాలనప్పుడు అధ్యక్షుడు ఎందుకు రాజీనామా ఇవ్వకూడదను విషయములు గురించి యిటీవల వివిధపత్రికలలో ప్రకటింపబడిన విమర్శలకు జవాబుగ కౌన్సిలు అధ్యక్షుడు రా॥ సా॥ యం. ఎ. అబ్బాయినాయుడు గారొక ప్రకటన గావించారు. ఈప్రకటనలో యిదివరకు పత్రికలలో విమర్శింపబడిన సంగతులన్నిటికిని ప్రత్యుత్తరమీయక యీసంవత్సరం గ్రాంటులు యివ్వడంలో ఆలస్యానికి సకారణాలు కలవనీ, తాను ఎంతమాత్రం బాధ్యుడుగాననీ అనేటట్లుగా తెలిపారు. ఈఒక్కవిషయం తప్ప యితరవిషయాలను గురించి ఈయన ప్రస్తావించలేదుగాన అవన్నీ అంగీకరించినట్లే యేర్పడుచున్నందున వాటిని గురించి మరల యీవ్యాసమునందు ప్రస్తావించుట అనవసరం. నాయుడుగారు ఆలస్యంగా గ్రాంటు చెక్కులను యివ్వడం సమర్థిస్తూవ్రాసినటువంటి విషయాన్నే విమర్శించెద.

(1) 1936 సం॥ జనవరి మొదలు డిసంబరుఆఖరు వరకు కౌన్సిలు ఆఫీసుకు ప్రతినెలవచ్చు ఇన్స్పెక్షన్ రిపోర్టులపై 1937 మార్చిలో కౌన్సిలువారు గ్రాంటులనిచ్చెదరు. ఈవిధంగా కౌన్సిలుకు వచ్చు షుమారు 1200 వందల రిపోర్టులను, ఎప్పటికప్పుడు మీటింగులలో పెట్టి తీర్మానించియుండవలసినది. ఇటులచేయవలెనని కౌన్సిలు తీర్మానం కూడా ఒకటివున్నదని తెలియుచున్నది. అలాంటప్పుడు ఆవిధంగా చేయక మార్చి నెలాఖరు వరకును ఈ 1200 రిపోర్టులను నిలిపిపెట్టి సంవత్సరం ఆఖరున ఆపనిని ఆదరా బాదరా చేయ బూనుటలో కౌన్సిలు తన విధ్యుక్తాన్ని నెరవేర్చక పోయినది. నాయుడుగారు డిసంబరు నెలనుండి ఏప్రెలు నెలాఖరువరకు కౌన్సిలు అధ్యక్షుడుగ వుండకపోవుటవలన చెక్కులఆలస్యం తనతప్పువల్ల కాదందాము. నాయుడుగారికి అధ్యక్షపదవి పోయేటప్పటికి ఏడెందు నెలల యిన్స్పెక్షన్ రిపోర్టులు తప్ప మిగతవన్నీ మీటింగులలో పెట్టి తీర్మానించియుండవచ్చును. అటుల చేయకపోవడానికి నాయుడుగారు ఏమిసమాధానమిస్తారో?

(3) డిప్టిడైరెక్టరువారు కౌన్సిలు ఆఫీసు తనిఖీ 18-6-37 తేది వస్తారనే టప్పటికి గ్రాంట్లకు బంధించిన రికార్డంతా మూటకట్టపెట్టి సంవత్సరంనుండి పెరిగివున్న కట్టలను సర్దుకోవడంతో సరిపోయింది. ఈకట్టలు యీవిధంగా పెరిగిపోవ కారణం నాయుడుగారి అసమర్థత కాకపోతే?

నాయుడుగారికి అధ్యక్షపదవి వూడి ... వీరు ప్రెసిడెంటు అయ్యేలోపుగ ... గారి వైస్ప్రెసిడెంటుగిరిలో ... దలుగ కాగితాలుపై ... ఇవన్నీ నాయుడుగారి హయాంలో ... దానికి కారణమేమి? నెలలపర్యంతం ... పెరిగిన కట్టలు ... అడ్డం రావలె? ఇందుకు ... అసమర్థత కారణం కా ...

(4) నాయుడుగారు మరల 24—4—37 తేదీన డొడ్డికోనకుండా అతిఆంధ్రుల ప్రతినిధిరైన్యై కౌన్సిలుప్రెసిడెంటు అయినప్పటినుండి అయినా పని చురుగ్గాజరిగిందా? వీరు దినానికి ఎంతకాలం ఎన్నిమారులు ఆఫీసుకువెళ్లారు? గుమాస్తాలు దిక్కతోచంగా పనిచేస్తున్నారని వీరు పొగడుకోవచ్చుగాని, ఆఫీసురికార్డులు చూస్తే దానికట్లు అంతా బయటపడుతుంది. ఏవిధమైన చర్యలుచ్చుకోకుండా వున్నపుడు ఆఫీసుసిబ్బంది అద్భుతంగా పనిచేస్తున్నదని నాయుడుగారు చెప్పవలెప్పు గుందా?

(5) గ్రాంటుచెక్కులను యివ్వడం జూలై 16 తేదీనుండి ఆరంభించారు. కాని నేటివరకు అంటే 20 రోజులకు ఒక్క నెల్లూరు తాలూకా చెక్కులు మాత్రమే యిచ్చారని తెలుస్తున్నది. ఈవిధంగా అయితే జిల్లా చెక్కులంతా పూర్తిగా పంపడానికి ఎంతకాలం అవుతుందో, అవి మేనేజర్లకు ఎప్పుడుచేరతవో, వారెప్పుడు మార్చుకుంటారో పాఠకులే వూహించుకోవచ్చు. ఈ పరిస్థితులకు నాయుడుగారు జవాబుదారి కాకుండా పోగలరా?

(6) మామూలుగా యీజిల్లాలో మే, జూన్ జిల్లాలలో గ్రాంటుచెక్కులు యిచ్చేఅలవాటు, యీసంవత్సరం యింకోనెల ఆలస్యం అయింది, అంతేగాని యీసంవత్సరం విపరీత పరిస్థితులు యేమీ సంభవించలేదంటారు నాయుడుగారు. ఇదిసత్యదూరము. ఇటులవ్రాయుట సాహసం కూడాను. నాలుగు సంవత్సరాలనుండే యీ ఆలంబరమంతా 1936 లో చెక్కులుయివ్వడం 13-5-36 తేది ఆరంభించారు, 1935 లో 3-5-35 ఆరంభించారు, 1934 లో 18-4-34 ఆరంభించారు. అంతకుముందు ఏప్రెలు మొదటివారంలోనే యివ్వడం ఆరంభమయ్యేవి. మే, జూన్ నెలలలో చేవ్రాలుచేసే చెక్కులకు మార్చి 31 తేది వేయడం అక్రమంకాదా? గతసంవత్సరం మార్చి 31 తేదితో పోయినచెక్కులను జూన్ 29,30 తేదులలో మార్చుకొనుటకు కాలి మేనేజర్లుపడిన అవస్థ వర్ణనాతీతం. ఎందుకు యీ విధంగా జరగాలి? ఇదంతా నాయుడుగారు పరిపాలనా సౌష్ఠవం అంటారా?

నాయుడుగారి ప్రకటనచూస్తే నక్కతోక పట్టుకొని గోదావరీదటం వాలెవుంది. ఏదో నాల్గురోజులు ప్రెసిడెంటుగా లేకపోయినంత మాత్రాన తన జవాబుదారీలేదని తప్పించుకోవడానికి వీల్లేదు.

నాయుడుగారు ప్రకటించిన స్టేటుమెంటే అర్థంవారె ఆలస్యానికి తన పరిపాలనా అసమర్థతే కారణమని స్పష్టంగా తెలుపుచుండేటప్పుడు ఆవిషయాన్ని గురించి ఎక్కువగా వ్రాయనవసరం లేదనుకొని ఇంతటితో ముగిస్తా.

—సారథి.

శాశ్వతంగా సాగుబడియగు మాగాణిభూములకు శిస్తుతీసివేయమని, ల్యాండురివిన్యూకు నీటితీరువను 50 వంతులు తగ్గించమని, ఋణాల సందర్భమున మారటోరియం ప్రకటించమని గుంటూరు జిల్లాబోర్డువారు తీర్మానము గావించిరి.

* * *

... ప్రస్తుత ... ముంగల ఉద్యోగులకిడ్డ ... సెకండరీ పాఠశాలలయందు చదు ... ఒంగోలు జిల్లాబోర్డు తీర్మానించెను.

శ్రీ రామయోగిగారి జన్మదినోత్సవ ఆహ్వానము.

పరమపావనమూర్తులైన, బ్రహ్మజ్ఞానజ్యోతి శ్రీ రమణమహర్షి గారి ప్రియశిష్యులును, తపోనిష్ఠులును పూజ్యపాదులునగు శ్రీరామయోగిగారి 42-వ జన్మదిన మహోత్సవము ఈశ్వరనామ సంవత్సర శ్రావణశుద్ధ అష్టమి శనివారము (1937 ఆగస్టు 14-వ తేది) అన్నారెడ్డిపాళెం శ్రీరామాశ్రమములో జరుపబడును. కాన యెల్లరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

—: కార్యక్రమము :—

వేకువ 4 గంటలనుండి 5 గంటలవరకు ధ్యానము, భజన.
5 గం. మొదలు 6½ వరకు నగర సంకీర్తన.
మహర్షి-యోగిగార్ల పటముల ఉత్సవము.

ఉదయం 7 గంటలు మొదలు 11 గంటలవరకు దేవతారాధన, లక్ష్మీపూజ, భగవద్గీత పారాయణము, తరంగముల గాలక్షేపము, భజన.
11 గంటలనుంచి 12 వరకు భోజనములు.
12 నుంచి 3 గంటలవరకు బీదలకు అన్నప్రదానము.
3 నుంచి 6 గంటలవరకు ప్రథమమున గ్రంథాలయస్థాపన, అవల మహాసభ వేదాంతోపన్యాసములు.

సాయంకాలము:
6 గంటలకు శ్రీయోగీంద్రులకు ప్రణామము.

రాత్రి 8 గంటలకు భోజనములు. హరికథ.

ఆశ్రమ భక్తబృందము.

ఇండియాలో విద్యాభివృద్ధి.

	100 కి వ్రాయవచ్చిన్నవారు.	
	పురుషులు.	స్త్రీలు.
మద్రాసు	9.5	8.1
బొంబాయి	9.08	2.83
బంగాళము	8.3	2 82
సంయుక్తపరగణాలు	5.3	.72
పంజాబు	8.82	1.85
బర్మా	6.81	3.01
బీహారు, ఒరిస్సా	5.15	0.67
మధ్యపరగణాలు	5.07	0.85
అస్సాము	6.88	1.5
వాయవ్యసరిహద్దురాష్ట్రము	5.7	1.2

ఈయంకెలవల్ల ఆయాప్రాంతములందు విద్యావిహీనులెందరెందరున్నారో స్పష్టముకాగలదు. 150 సం॥ బ్రిటిషు పరిపాలనా ఫలితాలలో ఇదొకటి!

ముస్లిము సభ్యుల కాంగ్రెసులో చేరుట.

సంయుక్త పరగణాలలో ఇండిపెండెంటు పార్టీకిచెందిన ముస్లిం అసెంబ్లీ అభ్యర్థి మహమ్మద్ హుసేన్ ఖాన్‌గారు కాంగ్రెసుపార్టీలో చేరిరి. ఇంకను అనేకమంది చేరనున్నారట.

* * *

అస్సాం అసెంబ్లీ ముస్లింసభ్యులు 20 మంది వచ్చే సమావేశములోపల కాంగ్రెసులో చేరెదమని చెప్పిరి.

* * *

ప్రైమరి, సెకండరి పాఠశాలలో చేతిలో వడకుట నిర్బంధమున నేర్పించవలెనని అస్సాం శాసనసభ్యుడు శంకరచంద్ర దాసుగారు ఒక తీర్మానము పంపియున్నారు. ఇందుకై దూదేకుట మొదలగువాటికి ఒక లక్షరూపాయలు ప్రత్యేకించవలెనని కోరెను.

1932 నుండి నెల్లూరులో ప్రసిద్ధిగాంచిన

డాక్టరు. యం. కె. కోరాగారి దంత చికిత్సాశాల.

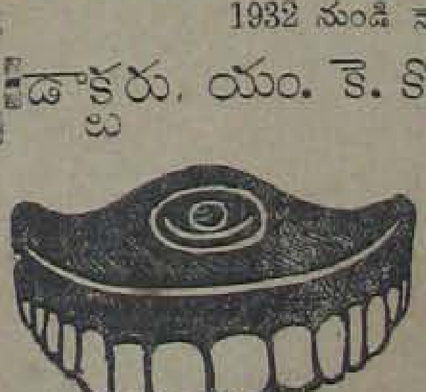

పరిశుభ్రమైన దంతములవలన మనశరీము నకు ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది
ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము.
దంతములు నమ్మకముగా గ్యారంటిగా కట్టబడును.

అడ్రసు:—డాక్టరు. యం. కె. కోరా.
(రామకృష్ణయ్యరు కాఫీహోటలు ఎదుట వుండు ఆర్. సుబ్బరామనాయుడుగారి మిద్దెలో)
ట్రంకురోడ్డు నెల్లూరు.

కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ఒకవారమువరకు

అపూర్వ అవకాశము, సగము వెలకు,

ముహూర్త రత్నావళీ,

.116 ప్రమాణ శ్లోకములు తెలుగు తాత్పర్యముతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగును.
గొప్పజ్యోతిష్యులవలన ప్రశంసింపబడినది.
ముహూర్త గ్రంథములలో నిదియే నిష్కృష్టమగు ప్రమాణ గ్రంథము
వెల ప్రతి, క్యాలికో బైండు 450 పేజీలు

గ్రంథము వెల రూ. 2. తగ్గింపు వెల రూ. 1.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యం. జి. సుబ్బరాయ శాస్త్రి అండ్ సన్సు,
జి. టి. మద్రాసు

జమీన్ రైతు

అగ్ని హోత్రుని భంగశృంగం

స్వతంత్రాగ్ని హోత్రుని శృంగభంగం చూదాం-

అల్లూరు పోలీసుసబ్ యిన్ స్పెక్టరుమీద బనాయింపు కేసు పెట్టారని ఒకచోట-

పనిపాటలవాండ్లను విచారించుటకు దిక్కెవ్వరులేని అల్లూరు గ్రామంలో సబ్ యిన్ స్పెక్టరు దిక్కైవాడని ఒకచోట-

ఇదిరెండు చదివితే ఎవరికి శృంగభంగమో తెలుస్తుంది.

ఈ వ్రాయసగాడు సాహెబుగార్ని సమర్థించబోయి పరికిలుబడడం చూస్తే నవ్వబోయి ఏడ్పొస్తుంది, నీళ్లల్లో బడబోయి నిప్పుల్లో బడ్డట్టుంది. ఔను నిజం దాగుతుందా?

ఆపదలు కాపురాలుచేస్తివా? అక్రమాలు చిరస్థాయిగా ఉంటవా నాయనా!

"వెన్నెలకొన్నాళ్లు, చీకటి కొన్నాళ్లు"

"గాడిదలు శాశ్వితం కారుగాని గరికపట్లు శాశ్వితమ"న్న సామెత వ్యర్థమౌతుందా?

— వకీలుడు.

స్త్రీలు ఎరుగుదురు

"మొన్నటికి ముఖమంతా పాలిపోయి చాలకేశావ్, యింతలో యింత ఆరోగ్యం! అది యేలా సాధ్యం?"

"అదే చెప్పాలోండి!"

"ఇదివరకు నేచెప్పినమందా?"

"కాదు"—

"ఏదైనా ఇంగ్లీషుమందా?"

"కా — దు"

"యునానీయా?"

"కా — — దు"

"మరి — ?"

"లోధ్ర. పొరిగింటావిడ యిచ్చింది. పుచ్చుకొన్నాను నాలుగు మోతాదులు. దాన్తో కడుపునొప్పి" మట్టుకట్టు అదంతా మాయమైపోయింది"

దివితాలూకా రైతుదండు

చల్లపల్లినుండి రైతుదళం గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద ఆగస్టు 1 ది బయలుదేరినది.

గుత్తికొండ అచ్చి, యం. సుబ్బయ్య, గొసరాజు బసవయ్య, గు. సత్యనారాయణ, గార్లును మరికొందరును సంచారంలో పాల్గొనిరి.

అముదార్లంక, జాలపాలెము, తాడికలపూడి, కిష్ణాంధపాలెము, మొదలగుగ్రామాలు సంచరించి సభలుజరిపి కనీసపుకోర్కెల గూర్చిప్రబోధము సలిపిరి.

కృష్ణాగరదలు సంచారానికి కొంత ప్రతిరోధం కల్పించినా చక్కగానే సాగుచున్నది.

— గు. సత్యనారాయణ.

పోతేగుంట-చీకోలు.

ఆలోల్లక అరవైయేండ్లు, కాలప్రాయంపన్నెండేండ్లు, గడచినట్లు ఈరెండుగ్రామాల పంచాయితీ-రెండూళ్లపొత్తు కుదరకకొన్నాళ్లు, ప్రెసిడెంటు అనారోగ్యంతో కొన్నాళ్లు గడిచింది.

దమ్మిడీయెత్తు పనిజరగలేదు. కన్నుండీకనపడనట్లు పంచాయితీస్థాపించి లాభంలేకున్నది మాగతి.

ఇకనైనా దీనికి పుట్టగతులున్నవా?

—పౌరుడు.

నెత్తురుకక్కి చనిపోవుట.

నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డులో 5 తేది సాయంత్రం 8 గంటలకు ఒకరు నెత్తురుకక్కి చనిపోయిరి. వయస్సు 40 పైనవుండును, చామనచాయ జంధ్యము వున్నది. ఎర్రదోవతి కట్టుకొనియున్నాడు పైన తుండుగుడ్డకలదు. ఎవరో?

నెల్లూరు సివిక్ బోర్డువారికి కొన్ని సలహాలు.

సివిక్ బోర్డువారు మునిసిపల్ యెన్నికలకు అభ్యర్థులను నిర్ణయించుటలో యేయేపద్ధతులను అవలంబింపదలంచుకొని యున్నారో వాటితోటి యీక్రింది విషయములనుగూడ సమన్వయింప గోరుచున్నాను.

1. నేను కాంగ్రెసుటిక్కెట్టుపైన వచ్చి తిరుపతి కాంగ్రెసును ధిక్కరించు తత్వము గల మహానుభావుడా, కాదా?

2. స్వతహాగా కాంగ్రెసునందు అభిమానముండువారా లేక నేటికిమాత్రమే అభిమానం తగిలించుకొన దలంచువారా?

3. కాంగ్రెసువారు నియమించితేనే, నేను అభ్యర్థిగా యుంటాను అను తత్వముగలవారా లేక కాంగ్రెసువారు అంగీకరించక పోయినను నిలుస్తాననే యూహావారా?

4. జనసామాన్యమునకు యెవరిని నియమించిన తృప్తియగును, యెవరిని నియమించిన అతృప్తి? (యీవిషయమున ముఖ్యముగ కాంగ్రెసువర్కర్సు యొక్క అభిప్రాయమును తప్పక గమనించవలసి యున్నది.)

5. కులతత్వమును మనస్సునందుంచుకొని, శూద్రవార్డు, బ్రాహ్మణవార్డు, వైశ్యులవార్డు, క్రైస్తవులవార్డు, మహమ్మదీయులవార్డు యను విభేదములు వుంచుకొనకుండుట.

6. వార్డునకు తాను కొంతసేవ చేయగల సమర్థుడా లేక పదవికొరకే ప్రయత్నించు మాగనాగన్నయా?

7. తనప్రజల కష్టనిష్టూరముల నైనను కవున్సిల్లో కాస్త చెప్పుకొనతగిన సమర్థతయున్నదా లేక, నాదొక తంకరనే దద్దమ్మా?

8. తనసేవచే కాంగ్రెసుకును, సివిక్ బోర్డునకును ప్రతిష్ఠతేగల అభ్యర్థియా, లేక "మావార్డుకు మంచివాణ్ణి నిలువబెట్టేరయ్యా కాంగ్రెసువాండ్లు" యని కాంగ్రెసును నిందలపాలుచేయు అసమర్థుడా?

సివిక్ బోర్డువారు పైవిషయములను గమనింపనిచో నవ్వులపాలగుదురు. కనుక చింతించుట శ్రేతనము.

—కాంగ్రెసభిమాని.

ఎడ్యుకేషన్ కవున్సిల్లో [illegible] ప్రెసిడెంటు అంతియు జిల్లా [illegible] మాస్ప్రవలయునని రామ [illegible] సభలో తీర్మానమునకు ని [illegible]

ఉత్తర జిల్లాబోర్డు మీటింగు.

ప్రెసిడెంటు నిరంకుశచర్యలు.

కాంగ్రెసువారు 17 మంది సభవదలుట

గత 24 తేది సాయంత్రం నెల్లూరుఉత్తరజిల్లాబోర్డు స్పెషలుమీటింగు సమావేశమైంది. ప్రెసిడెంటుపార్టీవారు కాంగ్రెసువారితో రాజీప్రస్తావనలుజరిపారు. అన్నీ వ్యర్థమైనవి. సభప్రారంభమైంది. అధ్యక్షులు కమిటీల ఏలెక్షను రూల్సు చదివి వినిపించారు. దానిలో ఎన్నుకొను ప్రతిసభ్యునికి ప్రపోజరు సెకండరు ఇరువురి చేవ్రాళ్లతో నామినేషన్ ఫారం ఉండవలెననియు, దానిమీద క్యాండిడేటు చేవ్రాలు ఉండవలెననియు ఉన్నది. దాన్నిబట్టి అట్టి నామినేషన్ ఫారాలు ప్రెసిడెంటుగార్ని సప్లయిచేయమని కాంగ్రెసుపార్టీ లీడరు దేవరపల్లి వెంకటక్రిష్ణారెడ్డిగారు అడిగారు. అట్టిఫారాలు లేవనియు మీరేవ్రాసి దాఖలుచేయమని ప్రెసిడెంటు చెప్పారు. అట్లయితే యింతమందికి నామినేషన్ ఫారాలు వ్రాయను, చేవ్రాలు చేయించను సాధ్యంకాదనిన్నీ, యీరూల్సు ముందు తమకు తెలియదనిన్నీ, ఏ ఏ కమిటీకి ఎంతమంది సభ్యుల్ను ఎన్నుకోవాలోకూడా అజెండాలో లేదనియు ప్రెసిడెంటుగారైనా యింతకుముందు తెల్పలేదనియు, కావున యింత అన్యాయంగా తాము చేయజాలమనియు, కాబట్టి యీ ఎలెక్షను వాయిదా వేయవలసినదనియు దేవరపల్లి వెంకటక్రిష్ణారెడ్డిగారు తీర్మానంబెట్టిరి. ప్రెసిడెంటుగారు 15 నిమిషాల వ్యవధియిస్తామనిరి. ఇంతేసుండి నామినేషన్లు పూరించుటకు చాలదని వాయిదాయిచ్చుటకు వీలులేదని తీ[illegible] ఓటుకుబెట్టగా 17 మంది వా[illegible]యు, 16 మంది అప్పుడే ఎలెక్ష[illegible]ఓటుచేసిరి. ప్రెసిడెంటు[illegible] ఓటుతో తీర్మానాన్ని ఎగురగొట్ట[illegible] కాంగ్రెసువారు 17 మందిన్నీ అసమ్మతిసూచకంగా సభను విడచిపోయిరి.

తర్వాత తమకు ఫారాలు పైపుచేయించి[illegible] ధ[illegible]కేసి సిద్ధంగాఉంచుకొనియున్న ప్రెసిడెంటు పార్టీవారు వెంటనే నామినేషన్ ఫా[illegible] దాఖలుచేసిరి. అంతావారే! అక్క[illegible] ముంది? అపసవ్యమేముంది? గుడుగుడు గుం[illegible] కథంతానడుపుతున్నారు. ఆనవ్వులు, [illegible]త్తులు, ఆయపహాస్యాలు, నేనేమిగా [illegible]

అవున్న 16 మందిన్నీ 4 కమిటీల్లో [illegible]న్నారు. పరాయిమిత్రులు 8 మంది [illegible] విచ్చారు. వారి యానందానికి మేరలేదు.

నామినేటెడ్ మెంబరు తెల్ను[illegible] నోటిఫికేషన్ రానిదే నాట ఎలక్షన్ [illegible]డం చట్టసమ్మతంకాదు.

జస్టీసువారి కార్యవిధానాన్ని అనుమతించాలనా?

— మా

గర్భాశయరోగములను పారద్రోలి స్త్రీలకు ఆరోగ్యమును ప్రసాదింపగలది "లోధ్ర" యని స్త్రీలే యెరుగుదురు. అందువల్లనే స్త్రీలకు స్త్రీలు "లోధ్ర"ను యిస్తారు. లోధ్రను సేవించమని సలహా యిస్తారు.

గర్భాశయరోగ నివారణకు

లోధ్ర

కేసరికుటీరం * ఎగ్మూరు * మద్రాసు

Printer, Publisher and Editor—N. V Rama Naidu, Zamin Ryot Press, Gandhi Chowk, Nellore.